

Univerzita Palackého v Olomouci

Fakulta tělesné kultury

**VÝZNAM TURISTICKÉHO ZNAČENÍ KČT PRO ROZVOJ RODINNÉ
TURISTIKY A NÁVRH NA JEHO ZLEPŠENÍ PRO MIKROREGION
MORAVSKOTŘEBOVSKA**

Diplomová práce

(bakalářská)

Autor: Lenka Řehůřková

Obor: Rekreatologie – management volného času a rekreace

Vedoucí práce: RNDr. Jiří Kratochvíl

Olomouc 2012

Jméno a příjmení autora: Lenka Řehůřková

Název diplomové práce: Význam turistického značení KČT pro rozvoj rodinné turistiky a návrh na jeho zlepšení pro mikroregion Moravskotřebovska

Pracoviště: Katedra rekreologie

Vedoucí diplomové práce: RNDr. Jiří Kratochvíl

Rok obhajoby diplomové práce: 2012

Abstrakt:

Diplomová práce se zabývá problematikou turistického značení ve specifické oblasti mikroregionu Moravskotřebovska a jeho významem pro rodinnou turistiku. Hlavním cílem práce je analyzovat stávající situaci a navrhnout inovaci turistického značení právě pro rodiny s dětmi. Velká část práce je zaměřena na soubor poznatků nezbytných k vytvoření výsledkové části. Výsledkem je soubor návrhů turistických tras vhodných pro rodinnou turistiku tak, aby se situace v daném mikroregionu co nejvíce přizpůsobila požadavkům a přispěla k rozvoji turistického ruchu. Dílčími cíli jsou analýza současného stavu a analýza požadavků cílových skupin z hlediska sociálního a zdravotního.

Klíčová slova: turistika, pěší turistika, rodinná turistika, turistické značení, Klub českých turistů, Asociace turistických oddílů mládeže, Turistický a vodácký oddíl mládeže Čochtani, pohyb, Moravskotřebovska

Souhlasím s půjčováním diplomové bakalářské práce v rámci knihovních služeb.

Author's first name and surname: Lenka Řehůřková

Title of the thesis: Sense in trail blazing KČT for development of family tourism and the offer its innovations for Moravská Třebová region

Department: Recreationology

Supervisor: RNDr. Jiří Kratochvíl

The year of presentation: 2012

Abstract:

This thesis deals with an issue of a trail blazing in the specific location - Moravská Třebová region and with the sense for family tourism. The main aim of this work is to analyse current situation and design some innovation of trail blazing especially for families with children. The great part of my work is intended to knowledges necessary for formation of the final part. Product of my labour is set of plans for walking trails appropriate for family tourism, so the situation in this district would be fitted for claims as most as possible and it would assist to progress of regional development. The part aims are analysis of actual state and analysis of wants focus groups in terms of social and health.

Keywords: tourism, hiking, family tourism, trail blazing, Czech Tourist Club, Youth Tourism Association sections, hiking and boating Youth section Čochtani, exercise, Moravská Třebová region

I agree the thesis paper to be lent within the library service.

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci bakalářskou zpracovala samostatně pod vedením RNDr. Jiřího Kratochvíla, uvedla všechny použité literární a odborné zdroje a dodržovala zásady vědecké etiky.

V Olomouci dne 2. 1. 2012

.....

Děkuji tímto RNDr. Jiřímu Kratochvílovi za odborné vedení, pomoc a cenné rady, které mi poskytl při zpracování bakalářské práce.

OBSAH

1	ÚVOD	8
2	PŘEHLED POZNATKŮ	9
	2.1 Mikroregion Moravskotřebovska	9
	2.2 Klub českých turistů	9
	2.2.1 Historie KČT	9
	2.2.2 Činnost KČT	10
	2.2.3 Turistické značení	11
	2.2.4 Pěší značení	11
	2.2.5 Vztah KČT k ochraně přírody	13
	2.3 A-TOM	14
	2.3.1 Turistický a vodácký oddíl mládeže Čochtani	14
	2.4 Turistika	16
	2.5 Dělení turistiky	17
	2.6 Význam turistiky	18
	2.7 Obsah turistiky	19
	2.8 Pěší turistika	19
	2.9 Formy pěší turistiky	20
	2.10 Turistická chůze	21
	2.11 Turistika s dětmi	21
	2.12 Rodinná turistika	22
3	CÍLE	24
	3.1 Hlavní cíl	24
	3.2 Dílčí cíle	24
4	METODIKA	25
	4.1 Metody výzkumu	25
	4.1.1 Metoda introspektivní	25
	4.1.2 Metoda terénního šetření	25
	4.1.3 Metoda statistická	25
	4.2 Techniky šetření	26
	4.2.1 Dotazník	26
	4.2.2 Technika nestandardizovaný rozhovor	27

5	VÝSLEDKY	28
5.1	Rodinná turistika v mikroregionu Moravskotřebovska.....	28
5.2	Výsledky analýzy stávajícího stavu	29
5.2.1	Analýza stávajícího stavu z hlediska využití cílových skupin	29
5.2.2	Objektivní analýza požadavků cílových skupin	32
5.2.2.1	Analýza z pohledu dětí	32
5.2.2.2	Analýza z pohledu dospělých	37
5.2.3	Analýza požadavků cílových skupin z hlediska zdravotního a sociálního	41
5.2.3.1	Zdravotní hledisko	41
5.2.3.2	Sociální hledisko	42
5.3	Stanovení problematických oblastí	42
5.3.1	Volný čas rodičů a dostupnost informací	42
5.3.2	Motivace dětí	43
5.3.3	Organizace	43
5.4	Nové trasy pro rodiny s dětmi pro mikroregion Moravskotřebovska...	43
5.5	Změna značení pro rodinnou turistiku	48
5.6	Grafický návrh značení	48
6	DISKUSE	49
7	ZÁVĚR	51
8	SOUHRN	52
9	SUMMARY	53
10	REFERENČNÍ SEZNAM	54
11	PŘÍLOHY	56
11.1	Dotazník pro děti	56
11.2	Dotazník pro rodiče	57

1 ÚVOD

Téma turistiky ve spojení s prací s dětmi je mi velmi blízké, vzhledem k mému dlouholetému působení v Turistickém a vodáckém oddíle v Moravské Třebové. Nejprve jsem oddíl začala navštěvovat jako dítě, později jako vedoucí táborů, zdravotník a v neposlední řadě jako organizátor akcí pořádaných pro rodiny s dětmi z celého města.

Důvodem vzniku této práce bylo, že jeden člen z našeho oddílu se na školení pro instruktory pěší turistiky přihlásil do týmu na znovuoobnovení sekce Rodinné turistiky jako jeden ze sedmi lidí z celé České republiky. A protože náš Turistický a vodácký oddíl TOM Čochtani Moravská Třebová jako jeden z mála oddílů v republice úzce spolupracuje s Klubem českých turistů a pořádáme společně v našem městě akce pro veřejnost, které mají velký úspěch, co se týče jejich návštěvnosti, jsme vzorem pro ostatní oddíly nejen v Pardubickém kraji, a proto by předseda KČT za Pardubický kraj chtěl, aby to tak, jak to funguje u nás, v našem městě a mikroregionu, fungovalo po celé České republice. Tomu by měla pomoci právě znovuoobnovená sekce Rodinné turistiky.

Dalším důvodem zvolit si právě toto téma, jsou mé zkušenosti z pořádání akcí pro rodiče s dětmi, na kterých se setkávám nejen já, ale všichni pořadatelé, několikrát do roka s rodiči, kteří si naše akce nenechají utéct. Takže jsem vycházela z toho, že v našem městě je zájem o turistiku, nejlépe zpestřenou o úkoly a hry pro děti. Tudiž by se nové trasy s novým turistickým značením pro rodinnou turistiku mohly hodit. Cílem práce bylo vytvořit několik návrhů tras, které povedou přírodou a navíc budou zpestřené například poutavým příběhem, zajímavým místem, kulturní památkou nebo dětským hřištěm. Čeho jsem chtěla dále docílit, bylo, že u každé trasy, nad kterou se budou rodiče rozmyšlet, bude pro jejich lepší představivost uvedeno, kolik hodin jim trasa bude trvat, pro jak staré děti je trasa určena a také jestli je vhodná pro kočárky.

Doufám, že tato práce bude přínosem rodinám a turistům v mikroregionu Moravskotřebovska nebo poslouží jako inspirace pro další mikroregiony. Jelikož zdraví a děti jsou to nejcennější, co v životě máme.

2 PŘEHLED POZNATKŮ

2.1 Mikroregion Moravskotřebovska

Původně Region Moravskotřebovska a Jevíčska. Pro potřeby a cíle této diplomové práce se budeme zabývat pouze mikroregionem Moravskotřebovska. Mikroregion je tvořený částí někdejšího německého jazykového ostrova Hřebečsko s centrem v Moravské Třebové a částí tzv. Malé Hané s centrem v Jevíčku. Zaujímá plochu téměř 417 km², na které ve dvou městech a jedenatřiceti obcích žije 28 tisíc obyvatel.

Vzhledem ke svým přírodním hodnotám, kulturněhistorickému bohatství a vhodnému terénu pro pěší turistiku a cykloturistiku se stal vyhledávaným místem. V Městečku Trnávka můžete navštívit zříceninu hradu Cimburk nebo ve starobylé Kunčině obdivovat pozoruhodné barokní plastiky u kostela sv. Jiří, v Křenově Santiniho barokní kostel a v Jevíčku židovskou synagogu. V Mladějově si vás získají parní lokomotivy a výstava historických vozidel. Do Biskupic zajed'te první říjnovou sobotu, kdy se zde koná vyhlášený festival slivovice Biskupické kalíšek. K adrenalinovým zážitkům jistě bude patřit návštěva jezdecké školy v Zadním Arnoštově anebo vyhlídkový let sportovním letadlem ve Starém Městě, kde pravidelně probíhají mistrovství republiky v letecké akrobacii. (<http://www.regionmtj.cz/>).

2.2 Klub českých turistů

Základní organizační jednotkou KČT jsou odbory sdružující se do 14 oblastí dle krajů České republiky. Podle místních podmínek se odbory dělí na oddíly nebo skupiny podle druhu provozované turistiky. Vše je zastřešováno v Praze, kde sídlí Ústředí KČT. (<http://www.kct.cz/cms/o-organizaci-klubu-ceskych-turistu>). Každý rok členové KČT pořádají a organizují přes tisíc akcí pro své členy i pro širokou veřejnost. V současné době má Klub českých turistů na 40 000 členů po celé republice, z toho téměř čtvrtinu mládeže. Každý může vstoupit do odboru KČT a stát se členem tím, že zaplatí členský příspěvek. (Louka et al., 2010).

2.2.1 Historie KČT

V roce 1862 vznikl Sokol pražský a tím i organizovaná turistika u nás. Klub českých turistů, zkratkou KČT, byl založen v roce 1888. Prvním předsedou byl Vojtěch Náprstek. (<http://www.kct.cz/cms/o-organizaci-klubu-ceskych-turistu>). Klub se neustále rozšiřoval jak

v Čechách, tak na Moravě a koncem roku 1918 i na Slovensko a Podkarpatskou Rus, kdy byl přejmenován na KČST. Před druhou světovou válkou počet členů dosahoval 110 000, turistických nocleháren bylo 895 a odborů 385. Během války byla činnost KČT utlumena. Po druhé světové válce došlo ke sjednocení československé tělovýchovy a v roce 1948 k začlenění KČT do Sokola. Po několika reorganizacích vznikl roku 1957 Československý svaz tělesné výchovy – ČSTV, který byl v roce 1989 po společenských změnách zrušen, a byla znovu obnovena činnost KČT. (Vyškovský, 1997; Hanuš & Jirásek, 1996).

2.2.2 Činnost KČT

Do aktivní činnosti KČT patří podle Neumana (2000) budování sítě značených cest, vydávání turistických map a průvodců, vydávání klubového časopisu Turista, budování sítě turistických chat a ubytoven po celém území ČR a vytváření výhodných podmínek pro turistickou činnost členů KČT.

Hlavním posláním KČT je vytváření všestranného turistického programu podporovaného jako celoživotní aktivita, včetně mezinárodních turistických aktivit, vytváření materiálních, organizačních a metodických podmínek pro bezpečný a volný pohyb v přírodě, značení a údržba sítě turistických značených tras, ochrana přírody a krajiny, péče o kulturní památky, vytváření podmínek pro aktivní činnost seniorů, rodinných kolektivů, dětí, mládeže a zdravotně postižených, pomoc novým členům zejména dětem a mládeži, v rozvoji turistických dovedností a rozvíjení tradice klubu. KČT pečuje o rozvoj všech druhů turistiky (pěší, lyžařská, vodácká, cykloturistika, vysokohorská turistika, mototuristika, speleoturistika, turistika na koni, turistika zdravotně postižených, rodinná turistika, turistika dětí a mládeže a další) a věnuje pozornost všem pohybovým aktivitám v přírodě. KČT vydává časopisy, turistické mapy, metodické materiály, odbornou literaturu a spolupracuje i s jinými vydavateli turistické literatury. KČT připravuje vedoucí, cvičitele, značkaře, rozhodčí a jiné organizátory turistiky. Pracuje s dětmi, mládeží a dbá o jejich všestranný rozvoj. Děti a mládež jsou organizovány: spolu s dospělými nebo v oddílech dětí a mládeže (ODM), v turistických oddílech (TOM) sdružených v Asociaci turistických oddílů mládeže (A-TOM). (Louka et al., 2010, 18).

2.2.3 Turistické značení

11. května 1889 byla poprvé vyznačena pěší trasa ze Štěchovic na Svatojánské proudy. V témže roce tak bylo turistickými značkami pospojováno 55,5 km. Druhá světová válka znamenala krizi. Trasy, které ještě před válkou dosahovaly délky 40 000 km, byly silně narušené a bylo zapotřebí je obnovit.

Jednou z hlavních aktivit KČT je značení a pravidelná údržba turistických tras, v roce 1997 se členové KČT začali věnovat i značení tras pro cyklisty a lyžaře a od roku 2005 se podílí i na značení pro hipoturistiku (turistiku na koni). Odbor Cestovního ruchu Ministerstva pro místní rozvoj ČR od roku 1997 financuje náklady značení. Hustá síť značených pěších tras, která pokrývá celé území naší republiky, je považována za nejlepší v Evropě. (<http://www.kct.cz/cms/turisticke-znaceni-kct>).

Na konci roku 2008 bylo v České republice vyznačeno celkem 40 782 km pěších tras. Je na nich vyvěšeno 60 572 směrovek a tabulek, instalováno 3 262 směrovníků a 1 641 vývěsních laminovaných map ve stojanech nebo rámech. O obnovu značení a údržbu informačních prvků na trasách se v r. 2008 staralo 1 437 značkařů, kteří při tom odpracovali více než 63 000 hodin. (<http://www.kct.cz/cms/turisticke-znaceni-kct>).

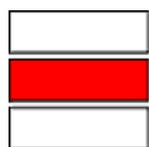
Toto značení má velký význam pro rozvoj turistiky, navíc velmi usnadňuje poznávání naší vlasti i méně zkušeným turistům, kteří neovládají dostatečně odborné znalosti, jako je čtení z mapy nebo práce s buzolou. I zkušení turisté ocení dobře značenou cestu, když jdou například v mlze nebo ve tmě. Značené cesty mají význam i pro neturistickou širokou veřejnost. Často je využívají místní obyvatelé. (Hlaváček, 1955).

2.2.4 Pěší značení

Značení turistických cest nemá jen orientační význam, ale i výchovný, vzdělávací a zdravotní. Základním, nejrozšířenějším a nejvíce využívaným druhem značení turistických cest je pásové značení. Pásové značky mají tři souběžné vodorovné barevné pruhy. Dva krajní mají bílou barvu a svírají mezi sebou prostřední pruh, který může mít červenou, modrou, zelenou či žlutou barvu, podle barvy určité značené trasy. Modrou a červenou barvou jsou značeny hlavní a dálkové cesty, které spojují významné turistické oblasti a centra osídlení, například hřebeny pohoří bývají takto často označeny. Vycházkové okruhy a spojky jsou označeny žlutou a zelenou barvou. Tvar těchto značek si můžeme představit jako pravidelný

čtverec, který má rozměry 10 x 10 cm. V případě odbočení mají tyto značky přidanou šipku. (<http://www.kct.cz/cms/turisticke-znaceni-kct>).

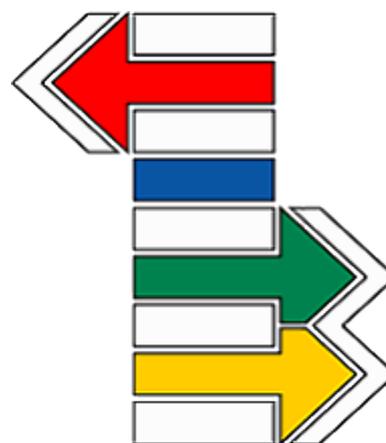
Kromě základního tvaru máme ještě speciální značky – významové značky – různého tvaru jako například odbočka k vrcholu, ke zřícenině hradu, k vyhlídce, ke studánce či k jinému zajímavému místu. Patří k nim značky pro ukončení značené cesty a také pro dočasné ukončení cesty. Vícebarevná značka se dává do míst, kde se cestou proplétá několik značených tras. Místní značení se používá pro vycházkové trasy v blízkosti rekreačních středisek nebo měst, má zelenou barvu. Svůj symbol mají i naučné stezky – diagonální zelený pás ze stran lemovaný bílou barvou do čtverce. Nejčastěji je můžeme vidět na stromech, na sloupech, ale i na kamenech nebo na rozích domů. Na trase potkáváme i rozcestníky – turistické tabulky a turistické směrovky, kde se dovídáme nadmořskou výšku a název místa, kde se právě nacházíme, názvy dalších rozcestí a šipky, kterým směrem se máme vydat a získáváme i údaje o vzdálenostech v kilometrech k dalšímu průběhu naší trasy. (Červinka, 2002; Moser, 1981; Sýkora a kol., 1986)

Pásová značka

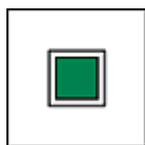
Šipka

Vícebarevná značka

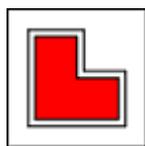
Místní značka

Koncová značka

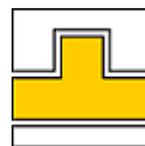
**Odbočka k vrcholu
nebo vyhlídce**

**Odbočka ke zřícenině
hradu či jiného objektu**

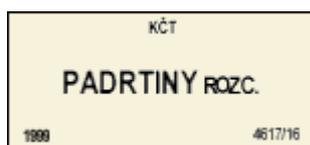
**Odbočka ke studánce
nebo pramenu**

**Odbočka k jinému
zajímavému objektu**

Značka naučné stezky

Turistická tabulka

Turistická směrovka

(<http://www.kct.cz/cms/turisticke-znaceni-kct>)

2.2.5 Vztah KČT k ochraně přírody

Od samého začátku je turistika neodmyslitelně spjata s ochranou přírody. Činnost KČT byla založena na objevování a zachování přírodních krás a památek. Ochrana přírody není jen péče o jednotlivé objekty, ale i péče o zachování původního krajinného rázu. V rámci KČT se ochranou přírody zabývá odborná sekce ochrany přírody s velkým počtem pracovníků v jednotlivých oblastech a pro různé druhy turistiky. Hlavním mottem turistů je a bylo „poznej a chraň“. (Černohlávek, 1997)

*Každý vzdělaný člověk čím je lepší a ušlechtilejší,
tím více si váží přírody.*

Kdo si váží přírody, ten ji také miluje.

*Láska k přírodě by se měla vštěpovat dětem v rodinách a ve škole
jako jedna z nejdůležitějších vlastností člověka.*

Jan Ámos Komenský

2.3 A-TOM

Asociace turistických oddílů mládeže ČR (A-TOM) je občanské sdružení dětí a mládeže s celorepublikovou působností zaměřené především na turistiku a tábornictví.

Členy Asociace TOM jsou tomíci. Těch je necelých devět tisíc a scházejí se na oddílových schůzkách, podnikají řadu tuzemských i zahraničních výprav, v létě pořádají tábory, lezou po horách, sjíždějí řeky, organizují akce pro veřejnost. (<http://www.a-tom.cz>).

2.3.1 Turistický a vodácký oddíl

Turistický a vodácký oddíl v Moravské Třebové je členem této organizace a zároveň i členem Klubu českých turistů Moravská Třebová. Všechny sportovní oddíly v tomto městě spadají pod TJ SLOVAN Moravská Třebová. Náš oddíl se řadí mezi neziskové organizace. V současné době ho navštěvuje cca 30 dětí různého věku od těch, co ještě nejsou školou povinné, po ty skoro dospělé. Oddíl má řadu vyškolených vedoucích, jelikož vzdělání pro určité funkce je nezbytné. Jde o členy, kteří byli pro jednotlivé funkce vybráni díky bohatým zkušenostem z dlouhodobého působení v oddíle. Nejenže máme vyškolené čtyři členy na hlavní vedoucí tábora, také další tři jako instruktory pěší turistiky, dva jako instruktory vodní turistiky a dva zdravotníky. Větší počet členů na jednu funkci je proto, kdyby se někdo nemohl některé akce účastnit, tak aby mohla bez problémů proběhnout.

Co se týká přímo činnosti našeho oddílu, tak se pravidelně scházíme v naší klubovně každý pátek, kde děti učíme turistické značky, práci s kompasem a mapou, Morseovu abecedu a uzly. Abychom zaujali všechny věkové skupiny dětí, připravujeme vše tak, aby to bylo přínosné ve všech směrech pro každého člena. Ale hlavním obsahem našich schůzek jsou hry, aby si děti uměly hrát samy se sebou a aby zjistily, že nepotřebují jen televizi, playstation, DVD nebo počítač, aby se zabavily. V některých hrách je kladen důraz na přemýšlení, v jiných zase na šikovnost, zručnost, rychlost nebo na odvahu. Různorodost her vybíráme kvůli tomu, abychom se u dětí pokusili rozvíjet co nejvíce dovedností.

Dále se staráme o volný čas dětí o víkendech, aby se děti co nejméně nudily, protože s nudou přichází i problémy dnešní doby – obezita, drogy, alkohol, špatný zdravotní stav, neúcta a nemluvě o dalších závislostech. Právě z těchto důvodů se snažíme pořádat téměř na každý víkend nějaký výlet. Úkolem starších je vymýšlet zajímavé hry nejen na páteční schůzky, ale i na výlety, aby byla procházka přírodou oživena, byla pro děti zábavnější a aby

jim cesta rychleji utíkala. Mnohdy když si děti cestou hrají, si ani nevšimnou, kolik kilometrů ve skutečnosti vlastně ušly. A protože nejsme jen turistický oddíl ale také vodácký, patří k naší klubovně loděnice, ve které visí 15 laminátových lodí, 2 kajaky a díky ušetřeným penězům z různých příspěvků jsme měli tu možnost koupit 2 rafty a 2 pálavy. Už druhým rokem nemáme v celoročním programu akcí naplánovaný jen týdenní tábor na vodě, ale také několik jednodenních výletů na různé řeky v České republice. Když už byla zmínka o táborech, pořádáme dva tábory v letních prázdninách – vodácký a putovní.

Abychom nebavili jen děti z našeho oddílu, přispíváme ke zlepšování trávení volného času dětí a rodičů v našem městě přípravou a realizací akcí pro veřejnost. Je pravdou, že se snažíme dát podnět k zamyšlení rodičům. Vždyť rodiče zodpovídají za to, jak jejich děti tráví svůj volný čas. „Děti napodobují své rodiče, ve značné míře přebírají jejich životní styl, a tedy i způsob trávení volného času.“ (Pávková a kol., 1999, 12). Pořádáme akce s názvem: Bojíte se strašidel?, Za čertovským perníkem a Dětský vandr. 12. ročníku akce Bojíte se strašidel? se zúčastnilo cca 950 obyvatel z Moravské Třebové a okolí. Jedná se o strašidelnou procházku rodičů s dětmi plnou zábavných úkolů a her, kde v cíli na děti čeká sladká odměna za jejich statečnost. Na tomto ročníku se podílelo celkem 40 pořadatelů. Za čertovským perníkem je akce, která původně byla jen pro členy oddílu, ale v současné době je pořádána pro širokou veřejnost. Na hradě Cimburku v Městečku Trnávka nedaleko Moravské Třebové čekají na děti čerti, čertice a opravdové peklo. Další akcí, kterou Čochtani Moravská Třebová pořádají, je Dětský vandr. Ke klasickému Vandru skrz Maló Hanó byla přidána verze pro děti. Trasa je dlouhá sedm kilometrů, je přístupná pro rodiny s kočárky a po celou dobu je plná her a úkolů pro děti. V cíli na ně čeká sladká odměna. Tato forma vandru měla loňský rok stejně velkou účast jako všechny ostatní trasy klasického vandru. Na všechny tyto akce vytváříme plakáty, aby zaujaly nejen děti, ale hlavně rodiče. Plakáty rozdáváme do všech mateřských a základních škol, knihovny a do různých obchodů po našem městě, aby bylo s akcemi obeznámeno co nejvíce obyvatel.

Oddíl stále bojuje s nízkým počtem členů. Domnívám se, že tuto situaci řeší všechny instituce volno-časových aktivit. Souvisí to s neustále se zvyšující leností dnešních dětí. Členy se snažíme získávat různými způsoby: děláme náborů na základních školách prvního stupně, využíváme Moravskotřebovský zpravodaj a jeho sekci „nabídka kroužků pro děti“, nebo vyvěšujeme plakáty „přidej se k nám“ na každé akci pro veřejnost, na které se náš oddíl podílí. Máme vždy radost z nových členů, protože je vidět, že se stále najdou rodiny, kde

rodiče zajímá, jak děti tráví svůj volný čas. Se současným problémem, kdy děti tráví celé dny u televize nebo u počítače a tím pádem mají problémy i s nadváhou, nic moc nenaděláme, ale pokoušíme se činností našeho oddílu tuto situaci alespoň zmírnit. Je přece mnohem lepší mít skutečné přátele než jen kamarády v televizi nebo přes počítač. Mnozí z dětí, které navštěvují různé oddíly, zde najdou přátele na celý život, budoucí partnery nebo dokonce kolektiv přátel, který berou skoro jako svou rodinu.

2.4 Turistika

Podle Louky (et al., 2010, 14) můžeme turistiku definovat jako: „...souhrn činností využívajících aktivní pohyb a pobyt v přírodě k poznávání historických, společenských a přírodních památek, zajímavostí apod.“ Z jeho pojetí turistiky vyplývá, že cílem turistiky je komplexní rozvoj osobnosti s využitím tělesných cvičení ve spojení s kulturně-poznávací činností.

„Turistika spojuje účinky pohybové aktivity s vlivem přírodního prostředí, s poznávacím procesem i se zvládnutím řady odborně technických činností.“ (Vyškovský et al., 1997, 4).

Neuman a kol. nazývá turistiku v českém pojetí komplexem činností spojených s aktivním pohybem (cestováním) a pobytem v přírodě a vyžadujících řadu odborných znalostí a dovedností.

Pod pojmem turistika zahrnujeme velmi rozsáhlou a mnohotvárnou skupinu činností, která se na jedné straně dotýká sportovního tréninku, na jiné je bezprostředně spjata s brannou výchovou nebo přechází do sféry vědeckého výzkumu, jinde sousedí s praktickými znalostmi vyskytujícími se běžně v životě a podobně. Provádí se rekreačním způsobem, ale může být i nesmírně náročnou, a to jak po stránce fyzického výkonu, tak i v požadavcích na vzdělání a technickou vyspělost. (Hlaváček, 1955, 12-13).

2.5 Dělení turistiky

A. Podle způsobu provádění

Hodnotícím hlediskem je míra účasti turisty na přípravě a realizaci turistické akce. Rozeznáváme podle toho turistiku prováděnou samostatně, kdy si turisté sami připraví a provedou turistickou cestu. A turistiku připravenou některou složkou, kdy turisté se pouze účastní, protože organizační zajištění je předem domluveno.

B. Podle doby trvání

Rozdělujeme krátkodobou a dlouhodobou turistiku. Krátkodobá je nejběžnější turistická činnost, provádíme ji po celý rok, většinou o víkendech, trvá půl až dva dny. Využíváme ji k zvyšování a udržení si tělesné zdatnosti. Naproti tomu dlouhodobá je náplní našich dovolených. Je náročnější z fyzického hlediska, ale také tím, že jsme déle vystaveni neobvyklým podmínkám a musíme se neustále přizpůsobovat, tím si prověřujeme naši fyzickou zdatnost a odolnost.

C. Podle volby přesunových prostředků

Rozeznáváme turistiku pěší, vodní, lyžařskou, cyklistickou, mototuristiku, ale také kombinovanou, kde během cesty střídáme přesunové prostředky s pěším turistikou.

D. Podle členství

Dle členství v turistických organizacích dělíme turistiku na organizovanou a neorganizovanou. Cennější forma z hlediska potřeb naší společnosti je organizovaná turistika než neorganizovaná a nahodilá činnost. Organizovaná turistika dle Vyškovského (1997, 10) je: „...proces, vedený cvičiteli Klubu českých turistů, učiteli ve škole a ve společenských organizacích.“

E. Podle počtu účastníků

Rozlišujeme turistiku prováděnou individuálně, skupinově nebo hromadně (masově). Skupinová je pro menší počet účastníků, kteří mají něco společného. Do hromadné patří například exkurse nebo srazy.

F. Podle územního rozsahu

Je turistika místní, prováděná ve vlastním kraji a daleká, provádění ve vzdálených krajích republiky.

G. Podle roční doby

Letní a zimní turistika.

H. Podle stupně obtížnosti

Zde rozhodují hlavně výškové rozdíly, členitost terénu nebo obtížnost vodních toků, zařazujeme sem vysokohorskou turistiku.

Dále máme rodinnou turistiku, do ní můžeme zařadit speciální akce pro rodiny s dětmi.

2.6 Význam turistiky

Turistika má několik významů popisuje je ve své knize Vyškovský (1997):

- vzdělávací

Nejenže se podílí na rozvoji pohybových dovedností a schopností, které jsou potřebné k zvládnutí některých druhů turistiky, podporuje manuální zručnost (opravováním lodí, jízdních kol a jiného materiálu), snaží se učit technickým dovednostem, ale také rozšiřuje kulturní znalosti a přehled.

- výchovný

Působí na celkový vývoj a osobnost. Odborné, poznávací činnosti a pohyb vedou k rozmanité tvůrčí činnosti. Rozvíjí vlastnosti a další schopnosti, které jsou důležité při absolvování určité túry a v neposlední řadě i víru ve vlastní síly. Turistika slouží k upevňování vztahů mezi členy rodiny, i jako terapie. Díky ní člověk může uspokojovat svou potřebu, co se týče sociálních vztahů. Pomáhá vytvářet estetické cítění díky poznávání uměleckých a přírodních krás. Podporuje navazování vztahů k lidem, ke kultuře a k přírodě.

- zdravotní

Udržuje dobrou tělesnou kondici, zlepšuje otužilost organismu i jeho odolnost a také rozvíjí a podporuje vytrvalost. Díky tomu prodlužuje aktivní stáří. Při turistice se aktivně spojuje příroda a tělesný pohyb. Dochází ke zmírňování psychického napětí. Její předností je, že ji mohou provozovat všichni bez rozdílu věku, pohlaví, stupně vzdělání či tělesné zdatnosti.

Tím, že na nás působí přírodní činitelé jako je slunce, vzduch, voda, ale také počasí – chladno, vítr, déšť – dochází tak k osvěžení a otužování našeho organismu i k zvýšení odolnosti proti onemocnění. Ze zdravotního hlediska dochází k rychlejší látkové výměně a tím k rychlejšímu osvěžení organismu. Přírodní prostředí dráždí náš centrální nervový systém, to způsobuje, že dochází k ožívování utlumené činnosti mozkových center. Můžeme tedy říct, že je turistika cenným nástrojem aktivního odpočinku. (Hlaváček, 1955).

2.7 Obsah turistiky

Obsah turistické činnosti plní tři složky, které tvoří nedílný celek. Poměr těchto složek je při různých formách turistiky různý. Jsou to pohybová složka, kulturně-poznávací a odborně poznávací. Tyto složky Neuman (et al., 2000), Vyškovský (et al., 1997) popisují takto:

Pohybová – jde o aktivní tělesný pohyb, různý pohyb podle různého druhu turistiky. Řadíme sem všestrannou tělesnou přípravu turisty, ale také speciální přípravu, která zahrnuje výcvik a trénink v chůzi, také ovládání různých přesunových prostředků.

Kulturně-poznávací – jde o poznávání přírody, lidské společnosti a jejich výtvorů.

Touto činností se turistika nejvíce liší od ostatních skupin tělovýchovného systému. Předmětem poznávání kromě geologických, botanických a jiných zajímavostí jsou i lidová umění a zvyky obyvatelstva. Je závislá na časovém faktoru turistické činnosti, při krátkodobé turistice bude kulturně-poznávací náplň jiná než u dlouhodobé turistiky.

Odborně-poznávací – sem patří odborně technické znalosti, které jsou potřebné k zajištění vlastního bezpečí a zdraví při provozování turistiky jako například: orientace, topografie, klimatologie, znalost nebezpečí, výživy a stravování nebo vybavení.

2.8 Pěší turistika

„je základním druhem turistiky, nejrozšířenějším a nejméně technicky náročným. Od cestování se liší aktivním zaměřením. Jsou při ní zapojovány všechny tři základní obsahové složky turistiky. Je nejrozšířenějším druhem turistiky, využívá chůze jako nejpřirozenějšího pohybu. Věnujeme se jí převážně v přírodním prostředí.“ (Vyškovský, 1997, 41).

„je nejrozšířenější druh turistiky, využívá chůze jako nejpřirozenějšího pohybu převážně v přírodním prostředí, je nenáročná z hlediska speciálních dovedností a vybavení. Všechny formy pěší turistiky jsou vhodné pro rekreaci nejrůznějších skupin populace. Pěší turistiku lze využívat ve školách a všech dalších organizacích mládeže.“ (Neuman, 2000, 95).

2.9 Formy pěší turistiky

Základní formy pěší turistiky jsou například vycházky, exkurse, výlety, túry nebo vícedenní putování. Toto dělení popisuje Vyškovský (et al., 1997) takto:

Vycházka – v okolí bydliště, kratší většinou polodenní turistická činnost, není náročná na technické vybavení.

Exkurse – její zaměření je hlavně na kulturně-poznávací činnost, nevyžaduje zvláštní tělesnou připravenost.

Výlet – jednodenní nebo několikadenní turistická aktivita, zahrnuje všechny složky turistiky přes stravování až po zajištění noclehu, je nutná příprava včetně seznámení se s předpovědí počasí.

Túra – několikadenní fyzická výkonnostně náročná turistická činnost, je předem stanovený cíl a úkoly.

Putování – vícedenní náročný turistický přesun, kdy se každý den mění místo přenocování.

Neuman (et al., 2000) kromě základních forem pěší turistiky popisuje ještě výkonnostní formy pěší turistiky, kam zařazuje dálkové pochody, dálkové etapové pochody a přechody horských hřebenů nebo pěší zápočtové cesty vyšších stupňů obtížnosti. Dálkový pochod je taková pěší akce, kde účastník absolvuje trasu od 50 km do 100 km v určitém časovém limitu. Dálkový etapový pochod je akce, kde účastník musí ujít průměrně 30km za den. Dobrá tělesná kondice, odpovídající vybavení a znalost odborně technických dovedností jsou nutné pro účast na výkonnostních formách.

2.10 Turistická chůze

Cyklický pohyb, jehož prvky se pravidelně opakují, nebo také lehce osvojitelná pohybová činnost = to je chůze. Jednotkou chůze je krok. Při chůzi se dolní končetiny střídají a také dochází ke střídání dvou fází – švihové a oporné. Noha, která se dotýká země má funkci opornou, druhá provádí švih, aby mohla dokončit krok. Konáme to automaticky bez jediné myšlenky na to, jaké pohybové fáze je třeba při každém kroku zrovna udělat. (Daněk, 1978; Sýkora, 1986).

Při správné chůzi je naše cestování příjemnější. Nejsme unaveni z cesty, ale radujeme se z pohybu a můžeme nerušeně pozorovat okolí. Nacvičit správnou chůzi znamená chodit lehce a rovnoměrně. Tréninkem nám může být kondiční chůze, při které jdeme 7-8 km za hodinu. Délka kroku je u každého individuální a neměl by se násilně protahovat. Když budeme mít délku kroku 85 cm, uděláme asi 160 kroků za minutu a půjdeme rychlostí 7 km za hodinu. Když se náš krok zkrátí o 5 cm, uděláme asi 130 kroků za minutu a naše rychlost klesne na 6 km za hodinu. Při délce kroku 75 cm, budeme mít rychlost 5 km za hodinu, přičemž uděláme 110 kroků za minutu. Samozřejmě že při chůzi v horách půjdeme pomaleji, protože musíme překonávat výškové rozdíly a půda, po které se pohybujeme, je nerovná. Při chůzi cvičíme nejen svalstvo, ale také zlepšujeme dýchání a činnost srdce. Časem můžeme docílit i kalorické ztráty. Dospělý pěší turista ujde normálně za hodinu 4-5 km. (Hlaváček, 1955).

2.11 Turistika s dětmi

Dítě se liší od dospělého tím, že je ve vývoji a na to musíme brát ohled při jeho zatěžování. Navíc jeho základním znakem, se kterým se později už nesetkáme, je růst. Větší zátěž při turistice s dětmi bychom měli omezit na minimum. Velkou odlišností v turistice dětí a dospělých jsou aspekty vzdělávací, branné a výchovné. Učíme děti poznávat okolní přírodu, vedeme je, aby měly vztah k přírodě a k lidem, poučujeme je, jak by se měly chovat v lese, aby nezhazovaly odpadky do přírody, aby nekřičely, tím neplašily zvěř.

Děti a únava? Do deseti let bývají děti rychle unavené, ale stejně rychle je únava opouští. Z vlastních zkušeností vím, že hned po túře, kde je bolely nohy, běhají, skotačí a chtějí klidně hrát fotbal. Děti mohou být unavené i z nudy, přesněji z monotónní chůze. Proto, když výlet

zpestříme hrou, únava je pryč a cesta rychleji ubíhá i těm nejmenším. Chce to jen fantazii dospělých.

Děti a zátěž? Do sedmi let by děti měly chodit bez zátěže. V dalších letech by měly nosit batůžek, kam si dají svačinu, pití, popřípadě pláštěnku. Velikost zátěže i délka trasy by měla být úměrná věku dítěte.

2.12 Rodinná turistika

V letošním roce se znovuobnovuje jedno odvětví turistiky, a to rodinná turistika. Viz výše je zobrazeno oficiální logo této turistiky. Toto odvětví se zaměřuje na rodiny s dětmi, pohyb v přírodě, společné setkávání. Je to organizovaná činnost, která podporuje návrat k rodinným hodnotám, zdravý životní styl a nabízí dobrodružství, zábavu, nové možnosti a vzdělávání. Cíle této rodinné turistiky jsou zvýšit informovanost, co se týče této oblasti turistiky, nabídnout rodinám ucelený přehled akcí, sjednotit aktivity do celorepublikového přehledu, přilákat nové turisty, zvýšit viditelnost KČT, rozdělování financí na zajímavé projekty, které splní daná kritéria, vytvořit nový státní svátek k výročí KČT – DEN RODINY. Aby toho bylo dosaženo, budou vytvořeny webové stránky, brožura, zjednodušený kalendář akcí pro celou Českou republiku, kde v celorepublikovém programu rodinné turistiky bude každý měsíc jedna zásadní akce. Do budoucna bude mít tento nový odbor turistiky svou členskou (klubovou) kartu, kdo bude v klubu, bude se moci účastnit pravidelných akcí s programem po celé ČR, perfektně naplánovaných výletů a vícedenních akcí s programem a odborným

průvodcem, organizovaných výletů pro děti bez rodičů, táborů, rodinných a dětských dnů, dále jsou v návrhu členské karty, slevy při nákupu sportovních potřeb, slevy na cestování, pojištění nebo také vstupy na akce zdarma.

Několik příkladů: Jsme rodina se dvěma dětmi a jsme členy klubu Rodinné turistiky KČT.

Víkend

Vybereme si víkendovou akci kdekoliv v ČR pod záštitou KČT. Pokud pojedeme vlakem nebo autobusem, máme nárok na slevu. Na místě můžeme očekávat perfektní organizaci, neboť akce spadá pod rodinnou turistiku. Máme vstup zdarma. Dle typu akce nás čeká buď společný výlet do známých i neznámých oblastí s programem pro děti, nebo velká akce na malém prostoru, kde na děti i rodiče čekají připravené aktivity. Po celou dobu akce jsme pojištěni. Můžeme se potkávat se známými, přáteli a s dalšími rodinami. A nakonec nebude chybět odměna.

Vícedenní akce

Tyto akce se dělají o prodloužených víkendech, například když je poblíž státní svátek. Podíváme se do programu a přihlásíme se přes členskou kartu. Vezmeme děti a máme zajištěno, že o děti bude postaráno a my si můžeme vybrat vlastní program, nebo absolvovat naplánovaný. Vícedenní akce bývají různě zaměřené – pěší, cyklo, voda, v zimě lyže. Budeme mít zajištěné ubytování se stravou, v ceně bude doprava i zkušený průvodce. Pojištění platí po celou dobu akce. Čeká nás společný výlet bez starostí, kde se můžeme potkat se známými.

Rodinné velké akce

Jsou to dlouhodobě naplánované akce s největší účastí a s tematickým programem – Pohádkový les, Bojíte se strašidel, Vandr pro děti. Čekají nás úkoly, hry, aktivity. Možnost vzdělávání a seberealizace. Na příjemné atmosféře se podílí doprovodný program. Je zajištěno občerstvení a bohatá odměna za účast.

Akce rodinné turistiky organizují členové KČT a A-TOMU, jsou to odborní cvičitelé a instruktoři, kteří se tomu věnují zdarma ve svém volném čase. (Celostátní konference KČT 31. 3. 2012, Pardubice)

3 CÍLE

3.1 Hlavní cíl

Hlavním cílem práce je projekt vybudování nových turistických tras v mikroregionu Moravskotřebovska se zaměřením na rodiny s dětmi.

3.2 Dílčí cíle

Hlavní cíl jsem řešila na základě dalších dílčích cílů.

1. dílčí cíl: Analýza aktuálního stavu turistických tras v daném regionu z hlediska potenciálu využití cílovými skupinami.
2. dílčí cíl: Analýza požadavků cílových skupin z hlediska zdravotních a sociálních aspektů.

4 METODIKA

Pro svou práci jsem z metod použila metodu introspektivní, metodu terénního šetření a statistickou metodu. Co se týče technik, pracovala jsem s dotazníkem a technikou nestandardizovaného rozhovoru.

4.1 Metody výzkumu

4.1.1 Metoda introspektivní

Tato metoda je založena na výzkumu a pozorování na základě vlastních zkušeností, zpravidla v běžných podmínkách. Vzhledem k osobním znalostem a zkušenostem hodnotíme její průběh v daném prostředí a vztah ke skupině.

Tuto metodu jsem využila při vytváření dotazníků a při zpracovávání současné situace značení a dostupnosti informací pro rodiny s dětmi. Metodu jsem použila na základě dlouholetých zkušeností v turistice a přípravy akcí pro rodiny s dětmi v daném mikroregionu.

4.1.2 Metoda terénního šetření

Metoda, která bývá označována jako výzkum prováděný v praxi a v daném prostředí. Tuto metodu jsem využila k získání praktických informací v terénu, a to za pomoci přímého pozorování. V závěru pozorování a po získání praktických informací jsem vytřídila ty neúplné a nepotřebné a celé šetření zpětně zkontrolovala a konzultovala s ostatními spolupracovníky.

Tuto metodu jsem využívala především v průběhu realizace několika akcí pro rodiny s dětmi s průměrnou účastí 400 účastníků.

4.1.3 Metoda statistická

Statistickou metodu jsem využila ve výsledkové části ke grafickému zpracování dotazníků od dětí a rodičů, kteří odpovídali na uzavřené a otevřené otázky.

4.2 Techniky šetření

4.2.1 Dotazník

Dotazníkem nazýváme metodu výzkumu, která získává písemné odpovědi od různého počtu respondentů na zadané otázky. Z hlediska využití se jedná o nejčastěji používanou výzkumnou techniku, která je časově i finančně velmi přijatelná. Co se týká zpracování výsledků, záleží na počtu, postavení a náročnosti otázek. Výhodou této techniky je zjednodušení konečné analýzy z důvodu odpovědí respondentů na pevně stanovené otázky.

Většina dotazníků je postavena tak, že respondent je zcela samostatný a své odpovědi si sám zapisuje. Odevzdává tedy až konečnou vyplněnou verzi dotazníku. Jednou z dalších výhod je anonymita, která má také svá úskalí. Odpovědi budou objektivnější a správnější, ale vzhledem k anonymitě mohou být zavádějící. Z hlediska času je dotazník poměrně nenáročný a respondent má tak dost prostoru si odpovědi řádně promyslet. Dotazníky lze častěji opakovat a monitorovat tak vývoj situace. Nevýhodou může být nepochopení některých otázek a tím se mohou stát některé odpovědi neplatné.

Každý dotazník by měl obsahovat všechny problémy a otázky, na které hledá tazatel odpověď a otázky, jejichž odpověď nelze získat jiným způsobem. Při sestavování otázek se snažíme dodržet logickou návaznost, a proto postupujeme od jednoduchých k těžším.

Vlastností dotazníků je hned několik. Validita označuje, do jaké míry vypovídá dotazník tomu, na co jsme se ptali, neboli jaká je skutečná platnost a hodnota zjištěných informací. Reliabilita vyznačuje schopnost dotazníku spolehlivě zachycovat zkoumané jevy. Čím více je v dotazníku reliability, tím vyšší je jeho validita.

Dotazník je soubor stanovených otázek tohoto typu:

- otázky sociodemografické (identifikační), podle kterých můžeme provádět druhé třídění (např. pohlaví, věk, rodinný stav, vzdělání)
- otázky kontrolní, ptají se jiným způsobem na stejný problém
- otázky otevřené končící otazníkem, respondent nemá na výběr žádné možnosti
- otázky uzavřené, respondent si musí vybrat z nabízených možností
- otázky polootevřené, kombinace předcházejících dvou typů, respondent má k dispozici výběr z možností, ale také prostor pro vlastní odpověď

Všechny tyto otázky by měly být pro respondenta srozumitelné, jednoznačné a stručně formulované. Neměly by být sugestivní nebo příliš odborné.

Pro svou práci jsem vytvořila dva nestandardizované dotazníky, jeden pro děti a druhý pro jejich rodiče, které sloužily k analýze současného stavu a dále ke zjištění nedostatků, které by měly být touto prací odstraněny. Z dotazníků jsem také chtěla zjistit další informace o problematické oblasti, kde se ve výsledkové části pro ně pokusím navrhnout řešení.

4.2.2 Technika nestandardizovaný rozhovor

Velmi oblíbená metoda empirického výzkumu sloužící k získání různých dat s velkou návratností odpovědí. Podle míry standardizace sociologie rozlišuje standardizovaný, polostandardizovaný a nestandardizovaný interview. (Jandourek, 2001). Nestandardizovaný rozhovor je více neformální a dochází zde k lepšímu navazování kontaktů.

Samotný rozhovor definuje Velký sociologický slovník (1. díl, 1994, 447) jako „...řízenou verbální komunikaci, při níž dochází ke stimulaci a přenosu zprávy o předem vymezeném objektu.“

S metodou jsem pracovala formou povídání si s účastníky, dětmi i jejich rodiči ve svém okolí a při realizování akcí pro veřejnost.

5 VÝSLEDKY

5.1 Rodinná turistika v mikroregionu Moravskotřebovska

Vzhledem k tomu, že pojem rodinná turistika není přesně vymezen, budu pro výslednou část používat definici podle znovuobnovené sekce Klubu českých turistů rodinné turistiky, která byla řečena na Celostátní konferenci KČT dne 31. 3. 2012 v Pardubicích a to: „Rodinná turistika je trávení volného času rodičů a jejich dětí, jako organizovaných i neorganizovaných skupin v přírodě při poznávání nových i známých věcí, společně se získáváním nových pozitivních zážitků.“

Tato sekce KČT chce do společnosti navrátit původní rodinné hodnoty a pomocí organizovanosti, přehlednosti a informovanosti nabídnout rodinám smysluplné trávení volného času, a to s jejich minimální kreativitou a námahou vynaloženou na plánování a zabezpečení organizovaných akcí.

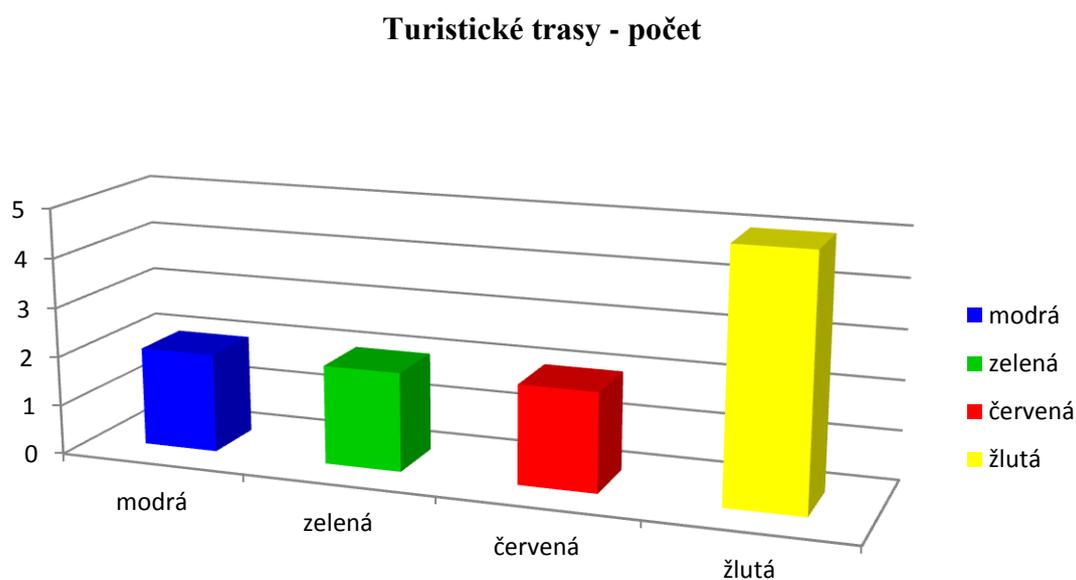
V mikroregionu Moravskotřebovska je v současnosti provozován turistický informační systém, který poskytuje velké množství informací ohledně památek, sportovišť a zajímavých míst ve městě a v blízkém okolí. Pokud ovšem chce turista, v našem případě rodina s dětmi vyrazit do přírody a spojit výlet s nějakým zážitkem, případně naplánovat si trasu dle časového rozvrhu, nemá příliš možností a tento systém i jeho nepřehledné množství informací situaci příliš neulehčí.

V současné době jsou k dispozici turistické mapy, jak v elektronické podobě, tak fyzicky v turistickém informačním centru, ale cílem této práce je vytvořit mapu určenou pro rodinnou turistiku. Do rodinné turistiky samozřejmě spadají i hromadně organizované akce místními neziskovými organizacemi, které se pořádají několikrát do roka a jejichž cílem je zapojit rodiče s dětmi do společných zábavných aktivit v přírodě a podpořit tak smysluplné trávení volného času rodin v Moravské Třebové. Lidé jsou zde poměrně sportovně založení a více možností, jak a kam společně s rodinou během celého roku vyrazit, by jistě rádi uvítali.

5.2 Výsledky analýzy stávajícího stavu

Předmětem první analýzy byla především současná faktická situace v mikroregionu Moravskotřebovska, abychom lépe pochopili, jaké jsou současné možnosti a dostupné zdroje pro rodinnou turistiku. Další tentokrát objektivní analýza na základě vyhodnocených dotazníků ukáže požadavky a přání zkoumaných cílových skupin.

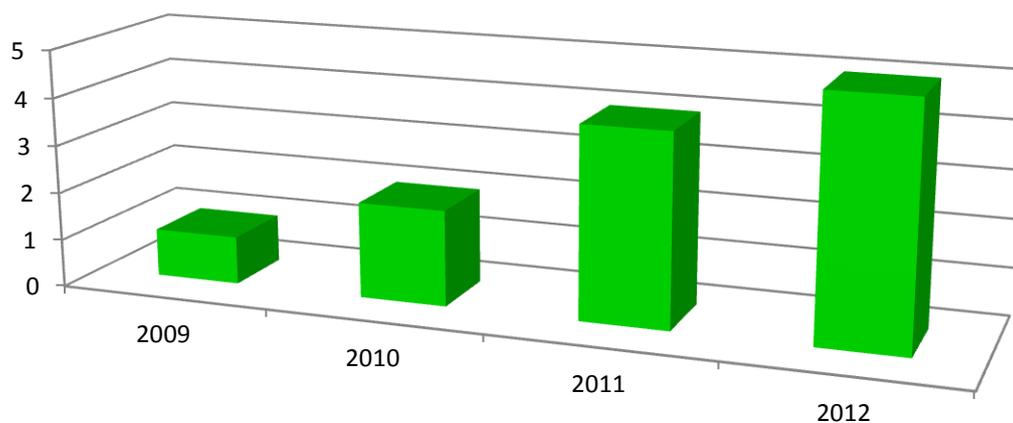
5.2.1 Analýza stávajícího stavu z hlediska využití cílových skupin

Obrázek 1. Počet současných turistických tras v okolí Moravské Třebové

Z uvedené analýzy vyplývá, že žlutě značených tras, které představují trasy krátké, je v okolí nejvíce. V celkovém počtu je ostatních tras stejně a to po jedné, což je zcela nedostačující pro rodinnou turistiku. Obzvláště trasa modrá, která představuje významnější trasy, by měla být vzhledem k počtu pamětihodností a zajímavostí zastoupena nejvíce.

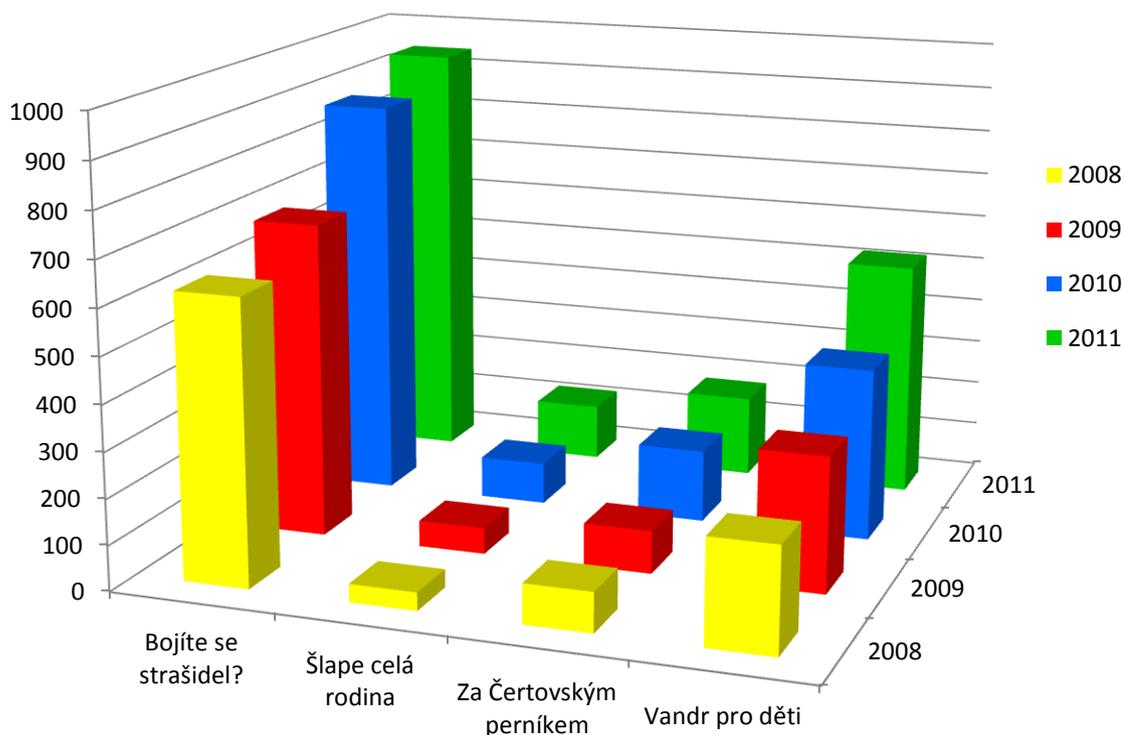
Turistické trasy – počet značkařů na oblast Moravské Třebové

Obrázek 2. Počet značkařů na oblast Moravské Třebové

Z uvedené analýzy vyplývá, že vzhledem ke stárnoucí základně turistů KČT TJ SLOVAN Moravská Třebová počet značkařů a osob zabývajících se údržbou turistického značení stoupá. Jednoznačně pozitivní věc pro budoucí rozvoj nového značení rodinné turistiky.

Rodinná turistika – akce pro rodiny s dětmi

Obrázek 3. Počet účastníků na akcích pro rodiny s dětmi za poslední 4 roky

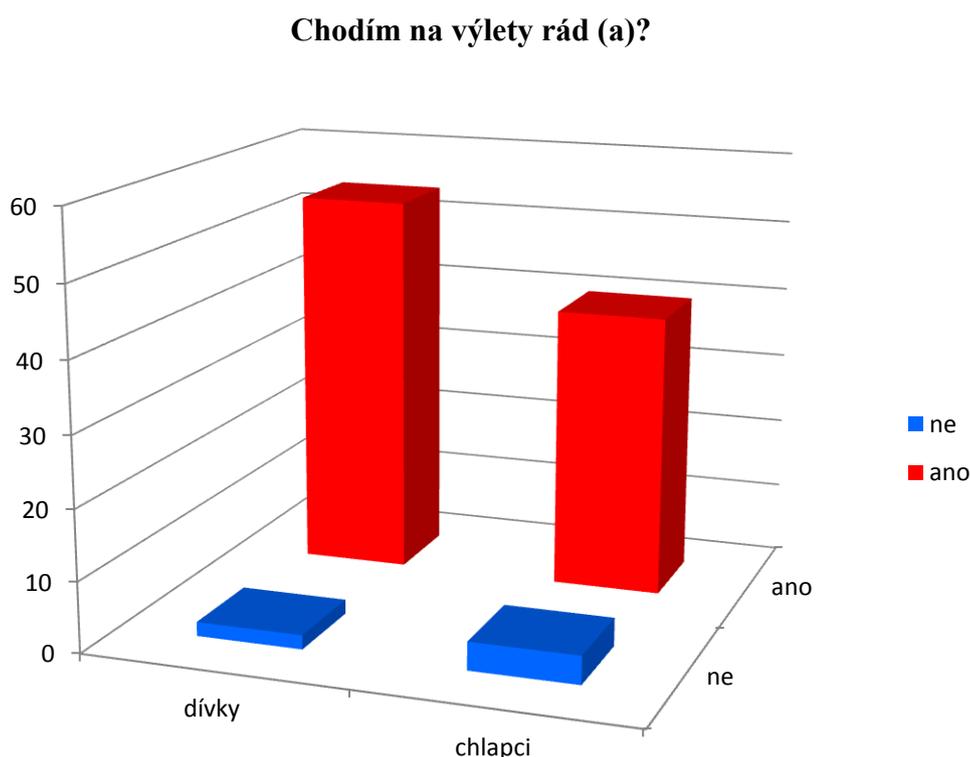
Uvedená analýza ukazuje na stabilní nárůst účastníků akcí pořádaných výhradně pro rodiny s dětmi. Pro srovnání neúspěšnější akce nazvaná „Bojíte se strašidel?“ dosáhla počtu přes 900 účastníků, což odpovídá téměř 4 % obyvatel města a přilehlých vesnic. Na druhou stranu nejmladší z akcí nazvaná „Vandr pro děti“ přitahuje stále více účastníků a tím potvrzuje teorii o významném zájmu o rodinnou turistiku občanů Moravské Třebové a okolí.

5.2.2 Objektivní analýza požadavků cílových skupin

Pro potřeby objektivní analýzy byly vytvořeny 2 dotazníky, a to pro děti z prvního stupně II. Základní školy Palackého v Moravské Třebové a druhý dotazník pro rodiče. Dotazník pro děti byl distribuován prostřednictvím pedagogů základní školy a byl vyplněn během výuky, tudíž návratnost byla 100%. Druhý dotazník byl vyplňován rodiči při účasti na akcích pro rodiny s dětmi a odevzdáván do sběrného místa. Dále také byl vyplňován přímo tazateli. Celková návratnost druhého dotazníku byla 83%. Celkový počet tázaných dětí i rodičů byl shodný, tedy 100 dotazovaných z každé skupiny.

5.2.2.1 Analýza z pohledu dětí

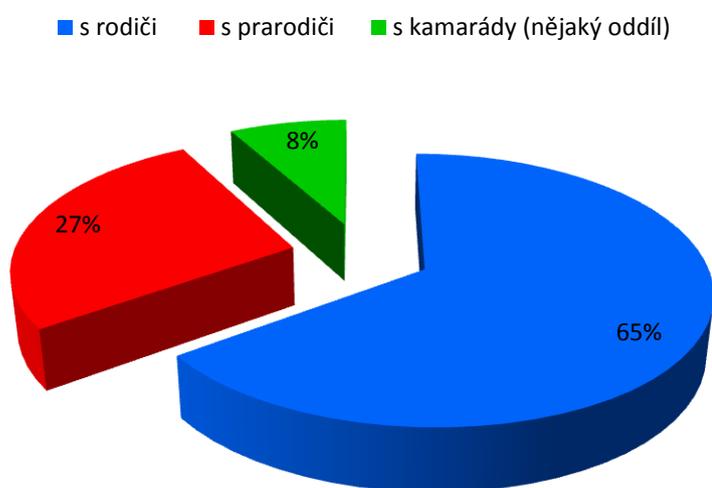
Dotazník vyplňovalo 100 dětí 1. stupně základní školy, ve věku od 6 do 11 let. Z toho 56 děvčat a 44 chlapců.

Obrázek 4. Oblíbenost chození na výlety

Z analýzy vyplývá, že převážná část dotazovaných dětí má výlety ráda. Pouze 4 chlapci a 2 děvčata uvedli, že na výlety rádi nechodí.

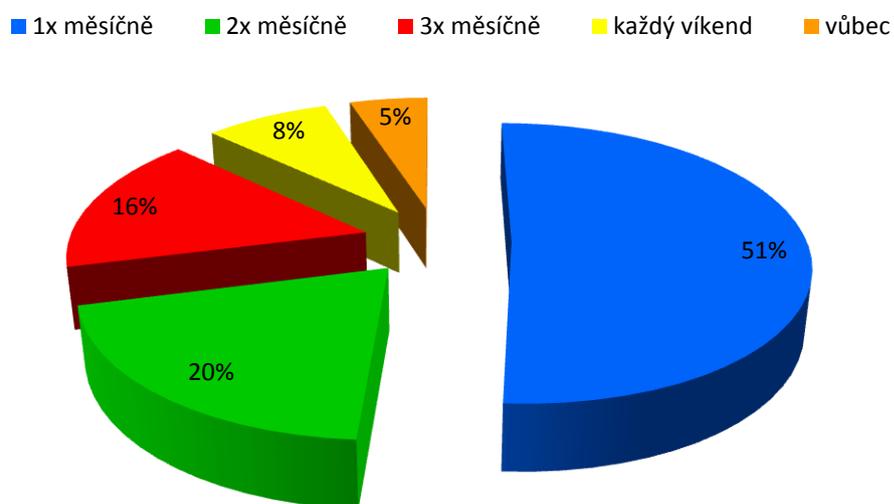
S kým chodím na výlety?

Obrázek 5. S kým chodím na výlety?

Z analýzy vyplývá, že převážná část dotazovaných dětí chodí na výlety se svými rodiči. Dále také analýza ukazuje, že velmi nízký počet dětí se účastní nějakých oddílových výletů. Předpokládáme tedy, že chodí do oddílu, které nejsou zaměřeny na turistické aktivity.

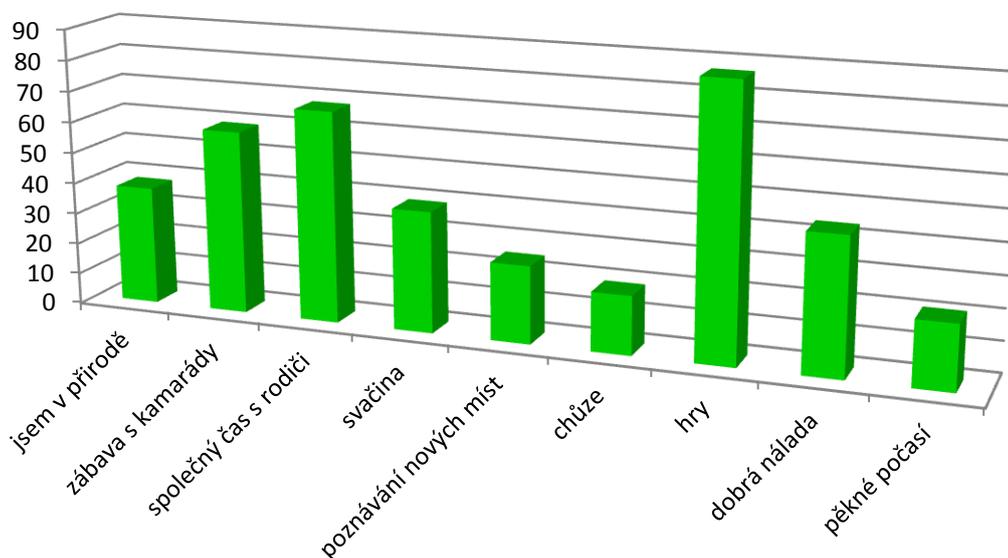
Jak často chodím na výlet?

Obrázek 6. Jak často chodím na výlet?

Z analýzy vyplývá, že 59 % dětí chodí alespoň 1x měsíčně na výlet, což je další dobrý důvod, proč rozšířit nabídku o trasy určené pro rodiny s dětmi. Pouhých 5 % uvedlo, že na výlety nechodí vůbec.

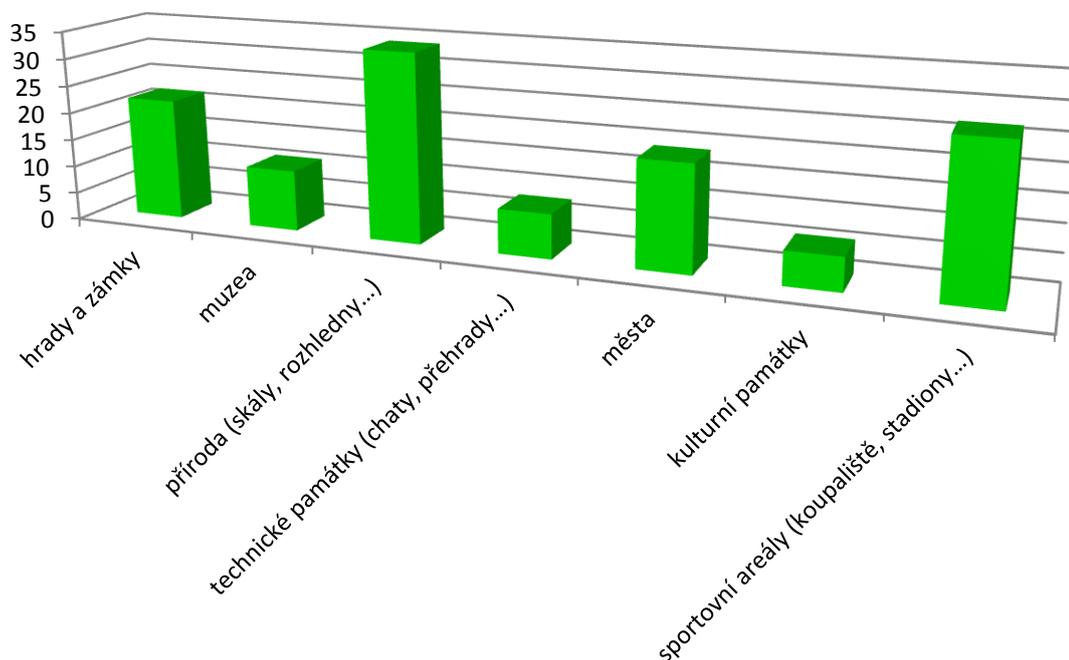
Na výletech mám nejraději?

Obrázek 7. Na výletech mám nejraději?

Z analýzy vyplývá, že nejvíce děti na výletech baví hry a zábava s kamarády. Pro nás je ale zajímavé, že velká skupina dětí uvedla společný čas s rodiči, což ukazuje na potřebu dětí být se svými rodiči a během výletu chtějí něco zažít. Chtějí se bavit.

Kam chodím na výlety nejraději?

Obrázek 8. Kam chodím na výlety nejraději?

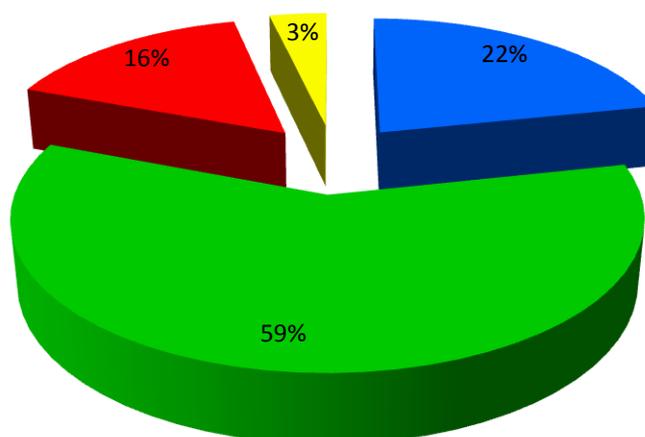
Z analýzy vyplývá, že u dětí stále vedou výlety do přírody a na nejrůznější sportovní areály. Za zmínku stojí také hrady a zámky a města, to svědčí o zvědavosti a jakési touze cestovat a jezdit na výlety do vzdálenějších oblastí. Naopak nejméně rádi mají děti kulturní památky a muzea.

5.2.2.2 Analýza z pohledu dospělých

Dotazník vyplňovalo 100 dospělých (rodičů). Z toho 41 žen a 59 mužů ve věku od 26 do 58 let.

Jak hodnotíte značení turistických tras v okolí Moravské Třebové?

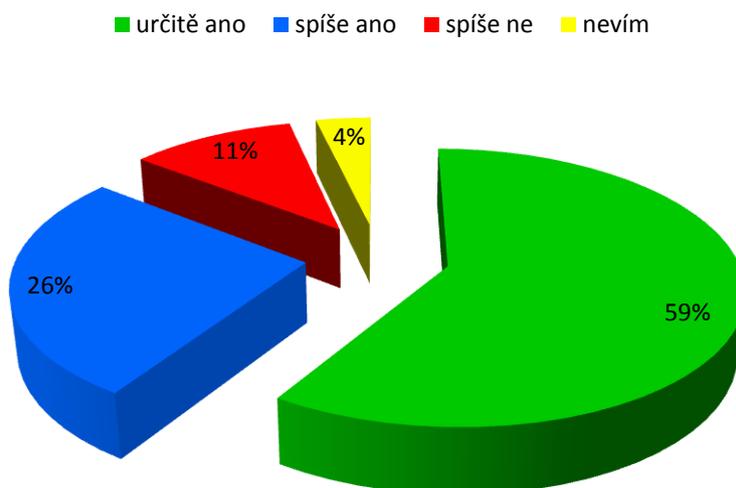
■ velmi dobře ■ dobře ■ spíše nedostatečně ■ zcela nedostatečně

Obrázek 9. Jak hodnotíte značení turistických tras v okolí Moravské Třebové?

Z analýzy vyplývá, že rodiče hodnotí značení v Moravské Třebové převážně dobře, a to 59 % z nich. Naším cílem je, aby převážná většina dotazovaných hodnotila značení velmi dobře, a tím se dostáváme opět k vytvoření speciálních tras pro rodiče s dětmi.

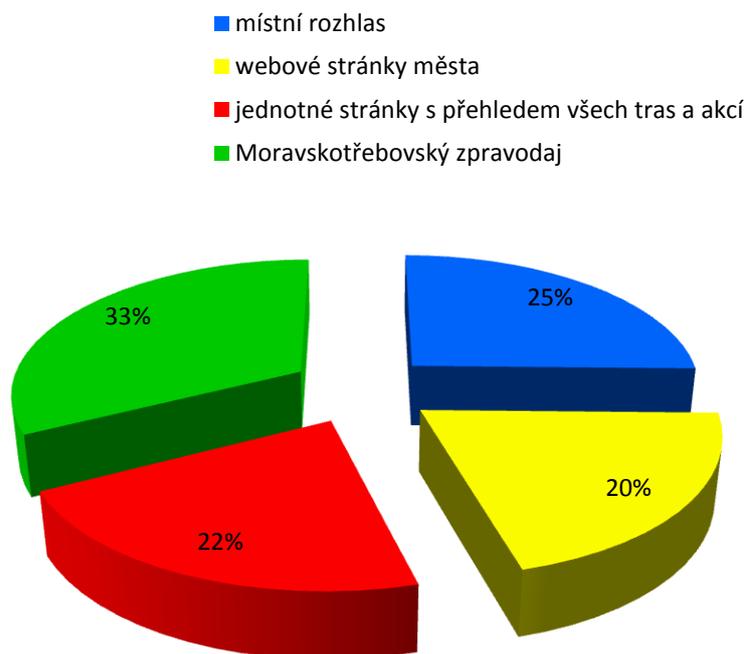
Uvítal (a) byste větší přehlednost o časové délce tras v našem regionu?

Obrázek 10. Uvítal (a) byste větší přehlednost o časové délce tras v našem regionu

Z analýzy jasně vyplývá, že rodiče by navrhovanou úpravu tras s časovými údaji v drtivé většině uvítali. Pouhá 4 % neví, předpokládejme tedy, že si neumí navrhovanou možnost představit nebo neví, jak s informací o časové náročnosti naložit.

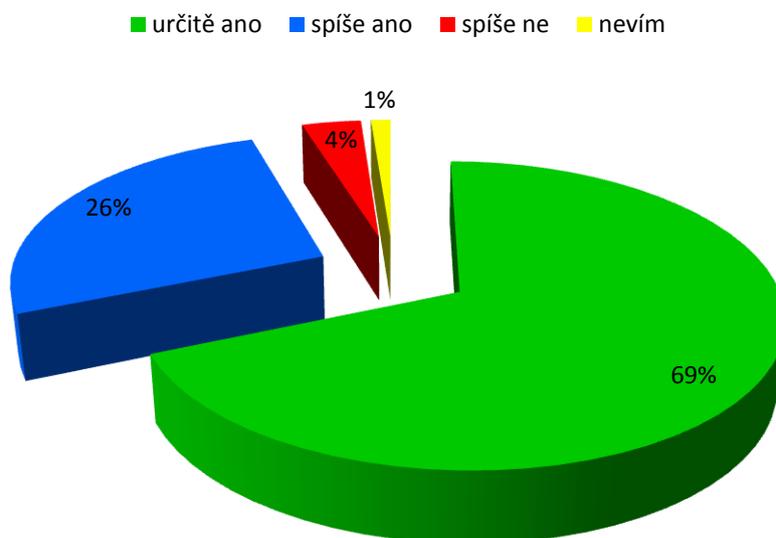
Kde by pro Vás bylo nejlepší najít tyto informace?

Obrázek 11. Kde by pro Vás bylo nejlepší najít tyto informace?

Z analýzy vyplývá, že rodiče jsou nejvíce informovaní z místního zpravodaje. Na druhou stranu využití jednotné přehledné stránky všech tras a akcí se zdá být lákavé pro 22 % dotazovaných.

Uvítal (a) byste jiné značení s více informacemi o trase pro rodinnou turistiku?

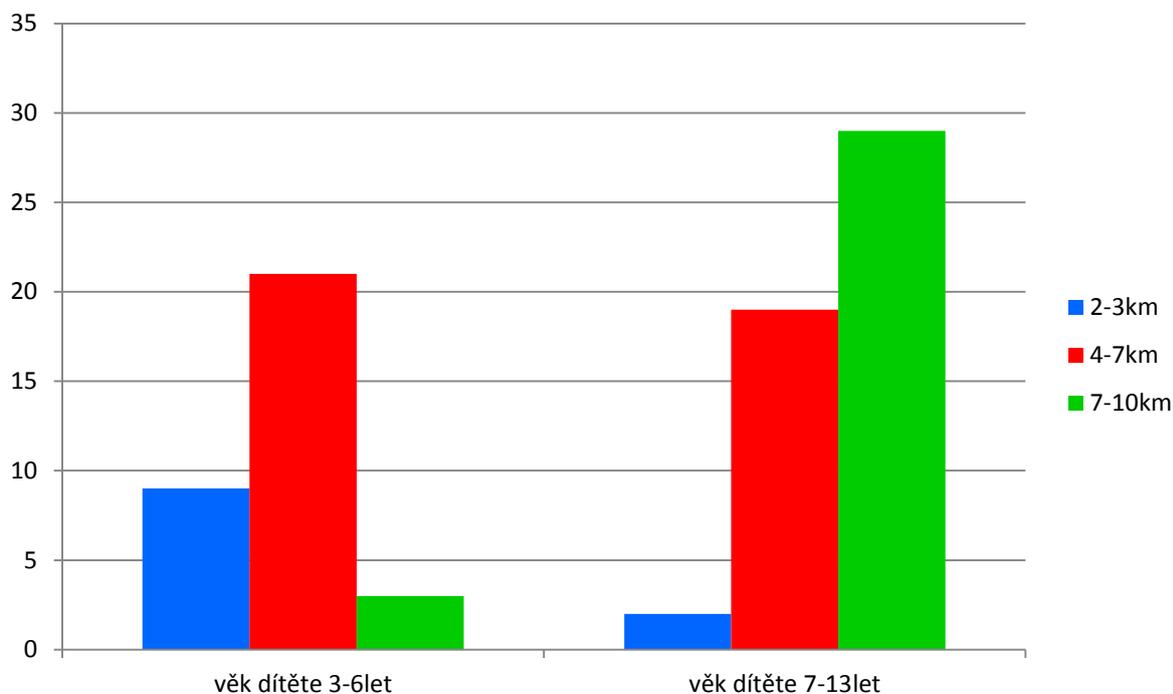
Obrázek 12. Uvítal (a) byste jiné značení s více informacemi o trase pro rodinnou turistiku?

Z analýzy vyplývá, že drtivá většina rodičů a to 69 % by odlišné trasy pro rodiče s dětmi, kde by bylo více informací o trase a okolí, uvítala.

5.2.3 Analýza požadavků cílových skupin z hlediska zdravotního a sociálního

5.2.3.1 Zdravotní hledisko

Kolik kilometrů na výletech průměrně ujdete?

Obrázek 13. Kolik kilometrů na výletech průměrně ujdete?

Z uvedené analýzy vyplývá, že rodiče, kteří mají děti mezi třetím a šestým rokem nejvíce využívají trasy od 4 do 7 km. Je pravděpodobné, že ty nejmenší občas poponáší. Jako optimální trasa pro děti ve věku 7-13 let se ukázala trasa od 7 do 10 km. Mé návrhy tras se proto nejvíce přibližují těmto dvěma vzdálenostem.

Fyzická a psychická zátěž dětí musí být přiměřená jejich věku. Pro děti je typická krátkodobá intenzivní zátěž s častými přestávkami. Takto se vydrží pohybovat dlouho bez známek únavy. Vytrvalostní zátěž děti zvládnou také, ale je mnohdy problém s motivací.

Bohužel v dnešní době mají děti (i jejich rodiče) stále méně a méně pohybu, což se může projevit na jejich zdraví (dětská obezita, nadváha...). Nedostatek pohybu spolu s dalšími faktory jako je kouření, alkohol, špatná výživa způsobuje vznik civilizačních onemocnění. Hlavním rizikem vzniku těchto chorob je právě obezita a nadváha. (Galloway, 2007). Bohužel

počet lidí s těmito zdravotními problémy neustále přibývá. Proto se v Moravské Třebové a okolí pořádá stále více zajímavých akcí pro děti a jejich rodiče, které jsou zaměřené na pohyb v přírodě, neboť pohyb má pozitivní vliv na lidské zdraví a je prevencí před mnoha nemocemi.

5.2.3.2 Sociální hledisko

Návrat k přírodě a zdravému pohybu vede děti jak ke sportu, tak ke zlepšení vztahu k přírodě a společnosti všeobecně. Z předchozích grafů je patrné, že děti si chtějí na výletech hrát, chtějí trávit čas s rodiči a chtějí prožívat zábavu s kamarády. Proto v návrhu tras jsou interaktivní tabule – zábavnou formou se děti rády učí něčemu novému, dětská hřiště nebo příběh, který dokreslí atmosféru výletu. Během výletu dochází k osvojování si různých sociálních rolí. Společné prožívání zážitků upevňuje vztahy a tím i celou rodinu. Navíc když mají děti nějaký koníček, kterému se věnují ve svém volném čase, je u nich méně pravděpodobné, že z nudy začnou brát drogy nebo jiné návykové látky či páchat drobné přestupky. (Dohnal & Hobza a kol., 2007)

5.3 Stanovení problematických oblastí

Během zpracování zkoumaného tématu jsem objevila několik problematických oblastí. Jednou z nich je volný čas rodičů a dostupnost informací, další oblastí je motivace dětí a neposlední řadě je problém v organizaci.

5.3.1 Volný čas rodičů a dostupnost informací

Jeden z největších problémů dnešní společnosti je čas rodičů, který mají na své děti. Bohužel trávení společného času se dnes omezilo pouze na zabezpečení základních potřeb a přežití. Rodiče často pracují od rána do večera a v situaci, kdy mají ještě plánovat program na víkend pro sebe a své děti, často selhávají. A proto chce rodinná turistika vytvořit jakýsi manuál, nebo průvodce všech dostupných turistických aktivit a vyčlenit speciálně ty, které budou určeny pro rodiny s dětmi a tyto akce, či výlety jim naservírovat přímo, jak se říká „pod nos“. Mým cílem je zmapovat situaci v mém okolí a navrhnout řešení, jak situaci zlepšit pomocí nových a upravených turistických tras v okolí Moravské Třebové.

Řešení:

- větší propagace
- rozšíření možností
- vznik klubu rodinné turistiky

5.3.2 Motivace dětí

Není vůbec jednoduché děti motivovat k turistice. Pro ně samotné není zajímavé vyrazit do přírody a ujít 15 km lesem, ale pokud trasa bude spojena se zajímavým příběhem, s poznáváním zajímavých míst a aktivitami, které je budou bavit, tak to je přesně to, co děti s rodiči přitáhne.

5.3.3 Organizace

Organizování akcí a výletů pro veřejnost není ani z hlediska právního jednoduchá věc. Zpravidla jde o naprosto dobrovolnou činnost organizace jako je KČT, ATOM spadající taktéž pod KČT, případně dalších zájmových skupin skautů a dalších. Problémem se může jevit, vysvětlit účastníkům výhody organizované rodinné turistiky pod záštitou třeba KČT. Myslím tím zajímavý výlet, zábavu, školený průvodce, zdravotní zabezpečení a v neposlední řadě řádné pojištění. A všechny tyto a další výhody chce nabídnout sekce rodinné turistiky KČT svým členům, aby rozšířila řady rodin s dětmi, které aktivně tráví volný čas.

5.4 Nové trasy pro rodiny s dětmi pro mikroregion Moravskotřebovska

Nové trasy by měly splňovat následující parametry:

- časovou náročnost trasy
- terénní profil trasy
- údaje o vzdálenostech
- pro koho je trasa určena
- mapa se zajímavými body
- interaktivní tabule s úkoly
- motivační příběh

Hlavním cílem je vytvořit čtyři základní trasy, které spojují město s přírodou a zajímavými místy v okolí tak, aby trasa splňovala výše zmíněné podmínky.

TRASA 1: DOBÝVÁNÍ HRADU

Motivace: Kdysi dávno se nad Moravskou Třebovou tyčil středověký hrad, který chránil východní vstupní brány města. Dnes se toto místo nazývá Hradisko a Vás čeká nelehké dobývání původního hradu.

Pro koho: děti od 3 let (nevhodné pro kočárky)

Trasa: 8 km

Čas: 3,5 hod.

Popis: Trasa určená pro rodiny s dětmi. Lehce náročná díky stoupání na vrchol 550 m. n. m. v krásné přírodě jehličnatého lesa s mnoha krásnými výhledy.

Průběh: Trasa začíná pod motokrosovým závodišťem na východní straně města. Odtud plynule stoupá kolem celého kopce až na samotný vrchol Hradiska. Během cesty Vás čeká několik zastavení s interaktivními úkoly a krásnými pohledy do okolí. Na vrcholku se nachází zbytky staré zříceniny. Trasu je možné zakončit na fotbalovém hřišti v Sušicích (občerstvení, dětské hřiště).

Zajímavosti cestou: motokrosově závodišťe, vodojem, střelnice, zřícenina, včelín

Mapa:

(<http://www.mapy.cz/>)

TRASA 2: HLEDÁNÍ ZTRACENÉHO MĚSTA

Motivace: Před mnoha a mnoha lety na jih od města vzkvétalo krásné lázeňské sídlo s několika domy a léčivým pramenem místní studánky. Dnes už nikdo neví, kde se vlastně místo nachází... Najdeme ho společně? Bude tam stále ze země vytékat léčivý pramen?

Pro koho: děti od 1 roku, trasa vhodná i pro kočárky

Trasa: 7 km

Čas: 3 hod.

Popis: Nenáročná trasa určená pro rodiny s dětmi po zpevněném terénu lesem a loukou.

Průběh: Trasa začíná u vstupu do tzv. pekla (alej stromů vedoucí do hustého lesa). Odtud prochází samotnou alejí až k zázračnému prameni a pozůstatkům původní osady. Zde je možné se občerstvit, jak v místní hospůdce na samotě, tak případně opéct buřty na připraveném ohništi. Během cesty narazíme na interaktivní cedule vážící si původu místa. Poté Vás trasa zavede na nejkrásnější vyhlídku na celé město a široké okolí, a to rozhlednu Pastýřku. Trasa dále pokračuje po louce a po strmějším scházení po místní sjezdovce (v zimě zajímavá trasa pro sáně a boby) k Boršovskému rybníku. Trasu je možné zakončit na Moravskotřebovském zámku (občerstvení, dětské hřiště).

Zajímavosti cestou: hvězdárna, studánka, hospůdka, opékání buřtů, rozhledna Pastýřka, sjezdovka, rybník

Mapa:

(<http://www.mapy.cz/>)

TRASA 3: CESTA ZA POKLADEM DŮLNÍHO SKŘÍTKA

Motivace: Kdysi dávno v místním kopci provrtaném skrz naskrz důlními štolami schoval svůj poklad bájný skřítek. Pojdme se vydat po jeho stopách a pokusit se poklad najít...

Pro koho: děti od 1 roku, trasa vhodná i pro kočárky

Trasa: 7 – 10 km

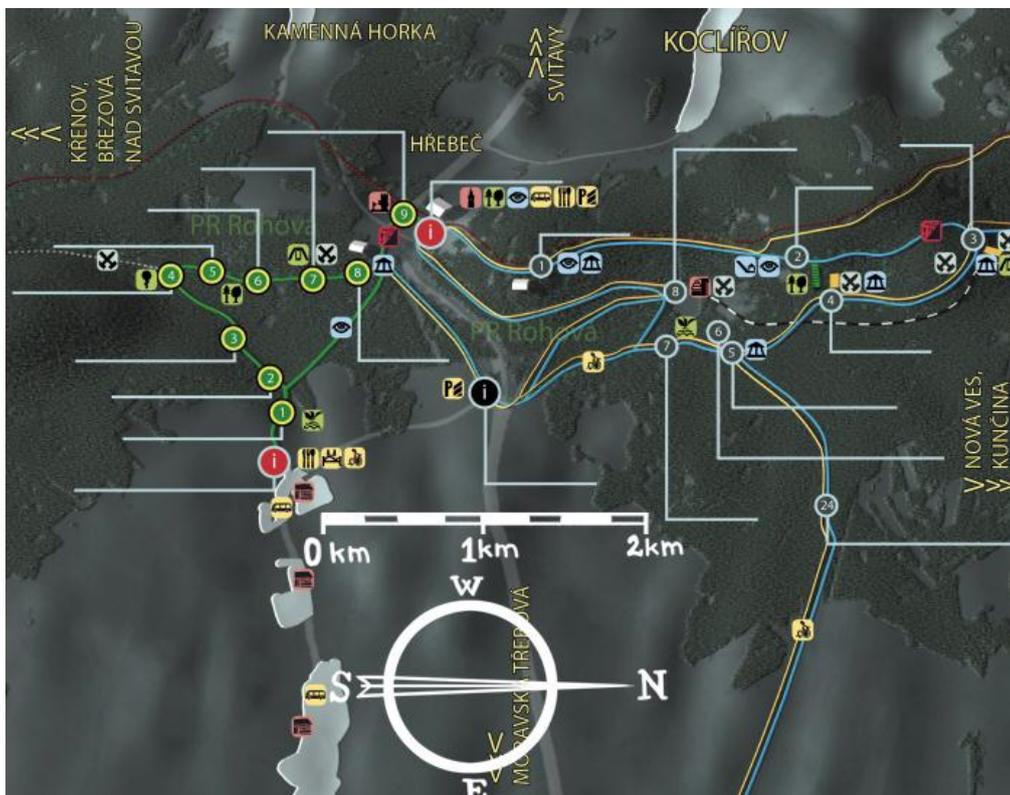
Čas: 3 – 4 hod.

Popis: Nenáročná trasa určená pro rodiny s dětmi po zpevněném terénu lesem. Trasu je možné zkrátit i prodloužit, podle podmínek.

Průběh: Celá trasa využívá projektu Hřebečské důlní stezky. Trasa začíná u Boršovské hájenky a vede po vrstevnici přes kopec Hřebeč. Cesta je doplněna o spoustu interaktivních a naučných tabulí. V polovině cesty je možné využít občerstvení v restauraci U Tety. Trasa je udělána tak, aby cestu zpříjemňovaly zastávky s možností nahlédnout do dolů a různých vyhlídek. Celý průběh doplňuje poutavý příběh o skřítku Hugovi.

Zajímavosti cestou: naučná cesta Boršovský les, občerstvení U Tety, vyhlídky, doly, rozhledna, tunel

Mapa:

(<http://www.hrebecskedulnistezky.cz/mapa/>)

TRASA 4: PODZEMNÍ JEZERO

Motivace: Říká se, že pod celým městem se nachází rozlehlé podzemní jezero, ve kterém žijí neznámí živočichové. Toto neprobádané místo má prý několik tajných vstupů. Podaří se ti je najít?

Pro koho: děti od 1 roku, trasa vhodná i pro kočárky

Trasa: 5 km

Čas: 2 hod.

Popis: Nenáročná trasa určená pro rodiny s dětmi procházející centra města a spojující některé významné památky a krásy města.

Průběh: Trasa může začít u městského muzea, které se pyšní vystavenou mumii. Poté trasa pokračuje přes centrum města (jedinou pěší zónou) až k historické radnici, jejíž zajímavost tkví v tom, že nemá základy. Na trase dále potkáme morový sloup a kašnu na náměstí. Poté pokračujeme přes zámecké schody na Křížový vrch s kalvárií, kde nás čeká okružní cesta kolem celého vrchu. Poté následuje cesta přes schody mrtvých až na samotný zámek, kde na nás čeká občerstvení v podobě kavárny a dětského hřiště. Zámek mimo jiné nabízí i zajímavé expozice (např. mučírna).

Zajímavosti cestou: muzeum, mumie, radnice bez základů, morový sloup, kašna, Křížový vrch, kalvárie, schody mrtvých, zámek, mučírna

Mapa:

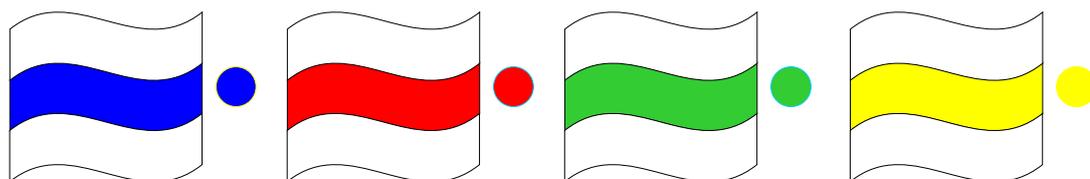
(<http://tis.mtrebova.cz/>)

5.5 Změna značení pro rodinnou turistiku

Jednotné celorepublikové značení pro trasy rodinné turistiky nebylo prozatím schváleno. Po rozhovoru s předsedou KČT pro Pardubický kraj panem Ing. Milanem Zemanem jsou však jakékoliv návrhy turistického značení pro rodinnou turistiku z právního hlediska v pořádku a nejsou v rozporu se stanovami KČT. Značení a údržbu tohoto nového turistického značení by měli provádět proškolení značkaři z příslušných oblastí KČT.

5.6 Grafický návrh značení

Po konzultaci se zástupcem znovuobnovené sekce Klubu českých turistů rodinné turistiky by navrhované značení mělo obsahovat prvky loga rodinné turistiky a prvky klasického značení.

6 DISKUSE

V průběhu vytváření této práce jsem se často zamýšlela, kam vlastně v dnešní době nepřeberných možností trávení volného času směřuje turistika a zda má ještě své plnohodnotné místo mezi rekreačními sporty. Ačkoli by se mohlo zdát, že lidé mají více volného času díky všem technickým zázrakům a společenským vymoženostem, je to přesně naopak. Čím více má dnešní rodič možností, co se týče trávení volného času se svými dětmi, tím méně si uvědomuje, co je pro ně jako pro rodinu důležité. Děti mají na výběr velké množství koníčků a aktivit, ale zdá se mi, že by občas více ocenily společné chvíle s rodiči. Během těchto okamžiků děti přijímají od svých rodičů nejrůznější poznatky a informace. Napadá mě, jestli náhodou tento nedostatek společného trávení času není příčinou postupného vymizení tradic a rituálů z běžného života. Nemyslím tím nic závratného, například společné zasednutí celé rodiny k nedělnímu obědu, víkendový výlet do přírody nebo třeba nedávné Velikonoce. Může se zdát, že je to naprosto normální. Společnost se mění a my nemůžeme soudit, jestli k lepšímu nebo horšímu. Daleko horší důsledky má celá věc na přirozené vzorce chování, postupy při řešení situací nebo na vzájemnou interakci ve skupině. Od koho se dítě naučí nebo řekněme odkouká, jak se chovat, jak žít, co je dobře a co špatně? Je statisticky spočítáno, že děti vyrůstající v rodinách s pevnými a dobrými vztahy, hledají v budoucnu partnera, se kterým vytvoří něco podobného. Pokud dítě vidí, že jsou k sobě doma slušní, mají se rádi a vše funguje, potom je to pro něj normální a jediné správné. Takový člověk předává tyto hodnoty dál, pokud je má. Je zbytečné zmiňovat, že z problémových rodin vyrůstají problémové děti, které poté zakládají problémové rodiny a tak dále stále znovu a znovu.

Rodinná turistika by se měla snažit ukázat těm, kteří mají zájem, jak na to. Dát jim možnosti a varianty, jak a kde trávit volný čas. Málokomu stačí pouze vyrazit do lesa a pozorovat stromy. Lidi se chtějí bavit a děti obzvlášť. Organizované výlety s motivací, hrami, zastávkami a s nějakým cílem je dle mého názoru ta správná cesta. V turistice by nemělo jít pouze o vzdálenosti, ale především o celkový zážitek spojený s pohybem a něčím novým, pěkným a zábavným.

Na druhé straně se v rámci rodinné turistiky objevuje snaha zapojit do turistiky i ty, kteří k ní nemají žádný vztah, příkladem jsou akce pro veřejnost. Účastníci jsou zpravidla rozmanití a prvořadně nepříjdou za turistikou, ale za zábavou. Děti se na takové akci baví a při plnění nejrůznějších nástrah a úkolů i spolupracují s rodiči. Často se stává, že některé

rodiny začnou tyto i další akce navštěvovat pravidelně. Pokud se stane, že zrovna žádná akce není a děti chtějí na výlet, rodiče je vezmou ven i tak a je jedno kam. To je přesně to, čeho potřebujeme docílit, aby se upravováním tras a plánováním aktivit rodinná turistika posunula do popředí zájmu široké skupiny lidí.

V dnešní době jsou lidé zvyklí si vybírat. Ať už zboží v obchodě, program v televizi, jídlo v restauraci nebo aktivity, kterým obětují svůj volný čas. Předložme jim proto takovou nabídku ze sortimentu rodinné turistiky, aby měli vždycky možnost být jako rodina společně v přírodě.

7 ZÁVĚR

Cílem práce byl návrh vybudování nových turistických tras v mikroregionu Moravskotřebovska, které budou sloužit zejména rodičům a jejich dětem. Dílčími cíly byla analýza stávajícího stavu z hlediska využití cílových skupin a analýza jejich požadavků z hlediska zdravotního a sociálního.

Cílů práce bylo dle mého názoru dosaženo. Vytvořená práce obsahuje základní přehled informací o turistice, dále pak inspirující návrhy tras a nové turistické značení pro rodinnou turistiku, může sloužit jako zdroj informací, které mohou být uplatněny v praxi. Výsledky této práce mohou být přínosem jak pro instruktory pěší turistiky, značkaře a turisty, tak pro laickou veřejnost. Navíc mohou být použity na další rozvoj v této problematice.

Z dotazníků vyplynul zájem o nové značení s více informacemi o trase pro rodinnou turistiku v mikroregionu Moravskotřebovska, proto návrh nového značení i návrhy čtyř tras budou uplatněné v praxi v mikroregionu Moravskotřebovska ve spolupráci s KČT Moravská Třebová a za podpory města Moravská Třebová.

8 SOUHRN

V této bakalářské práci jsem se zabývala problematikou významu turistického značení KČT pro rozvoj rodinné turistiky a snažila jsem se navrhnout jeho zlepšení pro mikroregion Moravskotřebovska. V úvodu jsem zmínila své motivy, proč je vhodné danou problematiku zpracovat a jak bude využito její řešení.

V následující kapitole jsem se snažila shromáždit veškeré poznatky, které se týkají řešeného tématu a vysvětlit některé pojmy a dosavadní poznatky, které jsou nezbytné k dalšímu zpracování. V další kapitole jsou zformulovány hlavní i vedlejší cíle této práce. Čtvrtá kapitola s názvem Metodika obsahuje všechny použité metody a techniky. V páté výsledkové části jsou rozebrány všechny analýzy jak z pohledu dětí, tak z pohledu dospělých. V této části mi byly ku prospěchu vlastní zkušenosti, praxe a dotazníky od dětí i rodičů, které mi pomohly s návrhy řešení na danou problematiku. V závěru této části jsou splněny cíle práce a to vytvořené návrhy čtyř tras v okolí Moravské Třebové a grafický návrh turistického značení pro rodinnou turistiku. V další kapitole Diskuse se zabývám otázkou, jakým směrem se bude ubírat budoucnost turistiky vzhledem k neustálému rozvoji nových sportů. Snažím se hledat odpovědi na nastolené otázky.

9 SUMMARY

In this thesis I deal with issue of trail blazing for development of family tourism. I try to plan its improvement especially for Moravská Třebová region. I mentioned in the introduction my motives why it is good handle this issue and how would it be used for its improvement.

In next chapter I try to collect all my findings on the topic and explain some terms and existing knowledge that are necessary for next work. In next chapter are formulated main and part aims of this labour. Fourth chapter - called Methodology contains all used methods and technics. In fifth chapter - with results - are discussed anylysis, both in terms children and adults. In this part I used my own experiences, practise and the questionnaires from kids and parents. It helps me with plans for solving the problem. At the end of this part are fulfilled goals of my work: plans of walking trail around Moravská Třebová and the graphic designs tourist signs for family tourism. In the last chapter I deal with the question of what would be the future of tourism due to the development of new sports. I'm seeking answers to the questions raised.

10 REFERENČNÍ SEZNAM

- Černohlávek, J. (1997). *Turistika a ochrana přírody*. Praha: Ester, spol. s.r.o.
- Červinka, J. (2002). *Výpravy do přírody*. Praha: Portál.
- Daněk, K. (1978). *Pěšky pro zdraví i pro radost*. Praha: Olympia.
- Dohnal, T., Hobza, V. et al. (2007). *Vybrané kapitoly z komunální rekreace*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.
- Frömel, K. (2002). *Kompendium psaní a publikování v kinantropologii*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.
- Galloway, J. (2007). *Děti v kondici...zdravé, šťastné, šikovné*. Praha: Grada Publishing.
- Hanuš, R., Jirásek, I. (1996). *Výchova v přírodě*. Ostrava: Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava.
- Hlaváček, M. a kol. (1955). *Metodika turistiky*. Praha: Státní tělovýchovné nakladatelství.
- Jandourek, J. (2001). *Sociologický slovník*. Praha: Portál.
- Louka, O. a kol. (2010). *Základy turistiky a sportů v přírodě*. Ústí nad Labem: Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem.
- Moser, F. (1981). *Pěší turistika*. Praha: Olympia.
- Neuman, J., Brtník, J., Ďoubalík, P., Šafránek, J., Vomáčko, L., & Vomáčková, S. (2000). *Turistika a sporty v přírodě: přehled základních znalostí a dovedností pro výchovu v přírodě*. Praha: Portál.
- Pávková, J. a kol. (1999). *Pedagogika volného času*. Praha: Portál.
- Petrusek, M., Vodáková, A. (1996). *Velký sociologický slovník*. Praha: Karolinum.
- Sýkora, B., Brtník, J., Cihlář, J., Doležal, T., Dvořák, F., & Holeček, Č. et al. (1986). *Turistika a sporty v přírodě – teorie a didaktika*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství.
- Vyškovský, J., Bedřich, L., Hansgut, V., Hedvábný, P., Hurychová, A., & Krejčí, J. et al. (1997). *Turistika a sporty v přírodě*. Brno: Masarykova univerzita.

Internetové zdroje:

<http://www.regionmtj.cz/>

<http://www.kct.cz/cms/o-organizaci-klubu-ceskych-turistu>

<http://www.kct.cz/cms/turisticke-znaceni-kct>

<http://www.a-tom.cz/>

<http://www.mapy.cz/>

<http://www.hrebecskedulnistezky.cz/mapa/>

<http://tis.mtrebova.cz/>

11 PŘÍLOHY

11.1 Dotazník pro děti

DOTAZNÍK

Dotazník pro děti 1. stupně II. ZŠ Palackého v Moravské Třebové

1. Jsem dívka – kluk (zakroužkujte správnou možnost)
2. Třída .....
3. Věk .....
4. Chodím rád (a) na výlety do přírody? (zakroužkujte správnou možnost)
ano – ne
5. S kým chodím na výlety?
  - a) s rodiči
  - b) s prarodiči
  - c) s kamarády (turistický oddíl, skautský oddíl,...)
6. Jak často chodím na výlet?
  - a) 1x měsíčně
  - b) 2x měsíčně a více
  - c) 3x měsíčně a více
  - d) každý víkend
  - e) vůbec
7. Na výletech mám nejraději: (vyber 1-4 odpovědi)
  - a) jsem v přírodě
  - b) zábava s kamarády
  - c) společný čas s rodiči
  - d) svačina
  - e) poznávání nových míst
  - f) chůze
  - g) hry
  - h) dobrá nálada
  - i) pěkné počasí
8. Na výletech mi nejvíc vadí:
  - a) ranní vstávání
  - b) špatné počasí
  - c) špatná obuv
  - d) dlouhá chůze

9. Co bych chtěl na výletech zažít:
- a) opékání buřtů
  - b) dobrodružství
  - c) hry
  - d) poznat co nejvíce zajímavých míst
10. Kam chodím na výlet nejradyji:
- a) hrady a zámky
  - b) muzea
  - c) přírodu (skály, rozhledny...)
  - d) technické památky (chaty, přehrady...)
  - e) města
  - f) kulturní památky
  - g) sportovní areály (koupaliště, stadiony...)
11. Které místo v Moravské Třebové mám nejradyji:.....

11.2 Dotazník pro rodiče

DOTAZNÍK

Dotazník pro rodiče při terénním šetření

1. Pohlaví: muž – žena
2. Věk: .....
3. Moje současná profese, studium (obor):.....
4. Jak hodnotíte značení turistických tras v okolí Moravské Třebové?
  - a) velmi dobře
  - b) dobře
  - c) spíše nedostatečně
  - d) zcela nedostatečně
5. Využíváte tyto značené trasy pro rodinné výlety?
ano – ne
6. Jak často chodíte s dětmi na výlety?
  - a) 1x měsíčně
  - b) 2x měsíčně a více
  - c) každý víkend
  - d) vůbec

7. Kolik kilometrů průměrně na výletě ujdete? (zakroužkujte správnou možnost)
- a) máme dítě 3-6let – ujdeme 2-3km, 4-7km, 7-10km
  - b) máme dítě 7-13let – ujdeme 2-3km, 4-7km, 7-10km
8. Co si představíte pod pojmem výlet?
- a) pobyt v přírodě
  - b) společný čas s rodinou
  - c) poznávání nových míst
  - d) pohyb
  - e) relaxace
9. Uvítal (a) byste větší přehlednost o časové délce tras v našem regionu?
- a) určitě ano
  - b) spíše ano
  - c) spíše ne
  - d) nevím
10. Kde by pro Vás bylo nejlepší najít tyto informace?
- a) místní rozhlas
  - b) webové stránky města
  - c) jednotné stránky s přehledem všech akcí
  - d) Moravskotřebovský zpravodaj
  - e) informační centrum
11. Uvítal (a) byste jiné značení s více informacemi o trase pro rodinnou turistiku?
- a) určitě ano
  - b) spíše ano
  - c) spíše ne
  - d) nevím
12. Co Vám nejvíce chybí z pohledu turistiky v Moravské Třebové?

.....